

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regula Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 1080 Lej
Fél évre ... .. 540 Lej
Negyed évre ... .. 270 Lej
Havonta ... .. 90 Lej

Hirdetések díjazás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Nagypolitika.

Írta: Rákosi Jenő.

Lloyd George, a volt angol háborus miniszterelnök, aki azóta, hogy elhagyta a nevezetes állását, mint egy a glédából kirugaszkodott szilaj csatáló, hol szószéken, hol újság-lapokban féltelmes nyaritással köti magához a világ figyelmét: ezúttal egy bécsi lapban mér iszonyú táncokat a francia politika vezéreire. Hogy politikák — Locarnót és Kelloggot is beleszámítva — el nem eresztí egy pillanatra sem azt a tendenciát, hogy Németországot behálható időkre rabszóra fűzzék; hogy e cél követésében még a békeszorzódásokat sem tartják meg szabatosan, ha érdekük kívánja, s a rajnai tartományok kiürítésével formális szorolást próbálnak Németországon. Oly haltatlan erős kifejezésekkel dolgozik e cikkében Lloyd George, minőket csak a legnagyobb harag, a legvégsőre való elszántság sugallhat művelt embernek. De a gorombaság még semmi ahhoz a kegyetlen gondolatmenethez, a stílus erejéhez és fényéhez képest, az okoskodás briliáns éléhez képest, melyel manapság talán csak épen e rendkívüli ember rendelkezik. Briand és Poincaré stílusának graciózus és gyönyörűen esztergályozott francia törvívásához képest, ezek a Lloyd George-féle hőmpolygó angolszász mondatok valóságos dörgegelmes kalapácsütések.

Van-e valamely fordulat e nyers és halálos fellépés mögött, ma még nem lehet tudni. De érdekes a hír, mely Amerikából jö s mely azt jelenti, hogy ott amerikai újságok ma leplezték le annak a hajóhadai konvencionának titkos részét, melyet Chamberlain, a nyaralni ment angol külügyminiszter kötött a franciákkal s melyet az első pillanatban angol vívmányának híreszteltek, mely azonban csakhamar más szint váltott s nincsen valószínűség nélkül, hogy Chamberlain ezért sietett egészsége helyreállítására végett egy kis pihenő utra, ahonnan bajosan fog hivatalába visszatérni. Angol politikusok ekkor azt mondták róla, hogy a fizetéletreméltó ur nem angol, hanem inkább francia külügyminiszter. Ennek a flotta-konvencionának leplezett része az amerikai sajtóban valóságos ielháborodást keltett. S az Egyesült-Államok elnöke, aki elé ezért került, hogy aláírásával járuljon hozzá, kereken kijelentette, hogy semmi köze a dologhoz. Meglehet, hogy Lloyd Georgenak erről a fordulatról tudomása volt s ez sugallta neki, romboló hatású cikkét a franciák ellen. Persze, mikor a franciát püföli, alkalmasint ugy van, mint az egyszert cigány, aki meggyónta, hogy megverte édesanyja ködmenét. Az csak nem bűn, mondja neki a gyóntatója. „Igen ám, — feleli a cigány — de a ködmenben benne volt az anyám is.” A francia csak ködmen, melyet Lloyd George oly ádázul kiporol. De nyilvánvaló, hogy benne van az angol kormány is, amely Baldwin miniszterelnöksége alatt oly kényelmetlen barátságba keveredett Párisal.

Kétségtelen, hogy nagy szenzáció ez a leplezett flotta-egyezmény, legalább megláthatjuk belőle, hogy a mai vezérnemzetek államférfiai biztos kézzel készítik elő az újabb elfordulást ebben a haldokló Európában. Elvezetés olvasni Lloyd George fulmináns cikkeit, de sajnos azt érezzük elolvasásuk után, hogy ez sem jelent végeredményben sokat. A mos-

Többszáz ember irtóztató tűzhalála Madridban.

Porráégett a madridi Novedados-színház, amelyben 3000 ember nézte az esti előadást. — Fejvesztetten igyekezett menekülni a közönség, de a karzaton levők nagyrésze bennégett a színházban. — A tűzoltóság és katonaság ma reggelre lokalizálta a tüzet. — Primo de Rivera a katasztrófa színhelyén. — Eddig 163 halottat ástak ki a romok közül, de az áldozatok számát még nem sikerült véglegesen megállapítani. Madrid kórházai megteltek a katasztrófa sebesültjeivel.

(Madrid, szeptember 24.) Borzalmas tűz-katasztrófa pusztított tegnap este a spanyol fővárosban. Tegnap este kigyulladt Madrid egyik legnagyobb színháza, amelynek nézőtere zsúfolva volt közönséggel. A hatalmas pánikban emberek százai vesztették életüket. Az égről és a menekülés borzalmas részleteiről, az alábbi távirati jelentések számolnak be:

Kigyullad a színház.

Tegnap este a Novedades színházban egy jelentéktelennek látszó kis tűz keletkezett. Semmi veszély nem mutatkozott és így a színház tűzoltói feleslegesnek találták, hogy segítséget kérjenek, hanem a maguk erejéből igyekeztek eloltani a lángokat. Közben végetért az első felvonás és hogy a zsúfolt ház közönsége ne vegyen semmitsem észre, a zenekar dalokkal szórakoztatta a publikumot. A csend azonban csak néhány percig tartott, mert a színházi tűzoltók munkája sikertelen maradt és tíz perc múlva, már hatalmas lángok törtek elő mindenünnen. Az egész színház recsegett, ropogott az égésben és a közönség között irtóztatos pánik keletkezett.

A fejvesztett közönség élethalál harca a menekülésért.

A hátsó sorok közönségének hamarosan sikerült kijutni a lángokban álló épületből, a többi ember azonban verekedett, birkózott és egymást taposta, hogy hamarabb a kijáratához kerüljön. A zenészek voltak az elsők, akik kijutottak az égő színházból, amelynek bejáratán kétségbeesett emberek százai gomolyogtak egy tömegben. Az óriási tűz lángjai pedig vörös fényvel világították meg a borzalmas küzdelmet. A legnagyobb pánik a karzaton tört ki. A hatemeletes színházépületben a legkisebb kilátása a menekülésre a karzat közönségének volt. Többen leugrottak a hatemeletes magasságból az égő gerendák közé és úgy égtek felismerhetetlen hústömegekké.

Ezalatt a tűzoltók erejüket megfeszítve igyekeztek lokalizálni a tüzet. Munkájuk elé azonban nagy akadályok gördültek. A nyári hőség miatt kiszáradt a Menzanes folyó és nem volt elegendő víz az oltáshoz. Közben a színházbanrekedt emberek hozzátartozói keringtek örjögve a tűz körül, ahonnan égett holttestek orrfacsaró szaga terjengett szét, úgy hogy katonaságot kellett kivezényelni a rend fenntartására. Csakhamar értesítették a tragi-

kus katasztrófáról Primo de Rivera miniszterelnököt, aki a tűz színhelyére hajtatott, majd táviratilag értesítette a Dániában időző spanyol királyt a borzalmas tűzvészről.

Terjed a tűz.

A tűz időközben továbbterjedt és később a színház környékében lévő faépületek is láng-rakaptak. A tűz környéke valóságos csatatér benyomását tette. A katonaság minden erővel nyomta vissza a bennrekedtek hozzátartozóit, akik közül többen megbetegedtek a nagy izgalomtól. Több kimentett ember idegsokkot kapott, mások pedig megőrültek a borzalmas események következtében. A város egész éjszaka talpon volt és a környék tűzoltóit is igénybe veszik, mert a tűz most már a színházzal szemben lévő vásárcsarnokot is fenyegeti. Ha pedig ez is meggyul, az egész város-rész elpusztul.

A mentési munkálatok rendkívül nehezen folynak, mert a színház még mindig olyan, mint egy óriási katlan és lehetetlenség behatolni. Az áldozatok száma még ismeretlen, de hozzávetőleges számítás szerint ötszázra lehet becsülni azoknak a számát, akik életüket vesztették a borzalmas tűzben. A kórházakban eddig 230 sebesült fekszik, ezekből nyolcvan meghalt és számosan haldokolnak. A direktórium tagjai az éjszaka folyamán sorban felkeresték a lángokban uszó épületet és rendelkezést adtak ki, hogy a tűz ügyében szigorú vizsgálat induljon meg. A leégett színházban körülbelül háromezer néző volt.

Mi okozta a borzalmas katasztrófát?

A ma este érkezett jelentések szerint a tüzet, amelyet ma reggeire sikerült lokalizálni, rövidzárlat okozta. A színpadon a balettkar táncolt és mindegyik táncosnő kezében egy varázspálcika volt, amely kis villanykörteben végződött. Egyszerre az egyik varázspálcából tüzesóva pattant ki, majd rövidzárlat keletkezett. A lámpák kialudtak, a kulissza meggyulladt és tüzet fogott az egyik táncosnő ruhája is, aki sikoltozva menekült a színpadok mögé. Erre kitört a pánik a közönség között is, amely vad ordítás közepette igyekezett menekülni. Csakhamar tüzet fogott a rivalda is és mivel nem volt vasfüggöny, a lángok pillanatok alatt átcsaptak a nézőterre, ahol

hátborzongató jelenetek

játszódtak le.

A tűzoltók kétségbeesett hősiességgel

ség. Elmékre amelyek -kitalálják azokat az új formákat, amikbe belefér a küszöbön levő új kor és ki is tudja magát élni azokban. Ez a mostani konok hatalmaskodás és készülődés az öldöklésre nem ér már semmit. Ez a régi királyok módszere volt. Most pedig modern államiérfiakra van szükség.

dolgoztak az égő épület belsejében is, egyszerre azonban beszakadtak az égő karzatok és az odaszorult nézők a megmentésükre sietett tűzoltókkal együtt a mélységbe zuhantak. A katonaság a fojtó füstben és a lángoló romokon fényoszlopokként dolgozott és hajnali három óráig 150 halottat ásott ki a füstölő omladékok közül. Egy izben 49 megszenesedett holttestet hoztak fel egy tömegben. Csoportosan találtak halottakat, akik a falhoz támaszkodva álltak megmerevedetten. Ezeket a füst ölte meg. A marokkói gyarmatkatonaság behatolt az égő épületbe és onnan számos füstben megfulladt asszonyt hozott elő, akik karjukban szorongatták halott gyermekeiket, a kiknek arcát ujnyi vastagságra lepté be a korom. Hét anya kisgyermekével ölében leugrott kétségbeesésében az uccára és ott zúzták magukat holtra a kövezeten. Sokan odavesz-

tek a zenészek és a szereplők közül is. Ezek nagyrészt szintén a füsttől fulladtak meg. Madrid valamennyi Kórháza és szanatóriuma megtelt sebesültekkel.

Megszenesedett hekatombák az uccán.

Ma délelőtt folytatták szivettépő jelenetek között a holttestek kiszállítását a leégett színházból. A környező uccákon hatalmas tömeg álldogált, amely remegve várta, hátha élve hozzák ki hozzátartozójukat a romok közül. Délelőtt 11 órakor 163 szénné égett hulla sorakozott a Calle de Toledo. A katonák köpenyüket terítették a holttestekre, hogy eltakarják a nézők elől a borzalmas látványt. A halottak között sok olyan is van, akin nincs égési seb, mert a füsttől fulladt meg. A halottak számát még mindig nem lehetett véglegesen megállapítani, mert igen sok holttest van a romok között.

Vaida-Voevod kihallgatása a kommunista-pörben.

„Ha én miniszterelnök volnék, azonnal szabadon engedném Aradi Victort.” — **Osvada volt cluji polgármester és Paukerow Leonard újságíró vallomása.** — „A kommunizmus nem veszélyes az államra” — **mondja Vaida Sándor.**

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) A kommunista-per ma i tárgyalása fél kilenckor kezdődött. A mai tárgyalás érdekessége Dobrescu Demeternek, az országos ügyvédszövetség elnökének a megjelenése volt, aki a védők sorában foglalt helyet. A még hátralevő vádlottak kihallgatásával kezdődött a mai tárgyalási nap és Pálcsa ezredes elnök maga elé szökött a következő vádlottakat: Kubics Adám, Kövér Gábor, Braunné Vajda Julianna, Lénárt Imre, Schmidt István, Berczy Géza, Rontal György és Tóth István.

A vádlottaknak azt rójják terhükre, hogy Csizmadiát, Bukovit és Tordayt a kommunista mozgalom főmozgatóit rejtegették, támogatták és bujdosásukban segítették, dacára annak, hogy tudták, hogy a hatóságok körözölevelet bocsátottak ki ellenük. A vádlottak egyhanguan kijelentik, hogy nem ismerték a körözött egyéneket, nem tudták hogy mivel vádolták őket és milyen cselekedetek miatt keresik. Majd amikor az elnök a nagyváradi rendőrségen tett beismerő vallomást tartottak elébük, kijelentették, hogy a nagyváradi rendőrségen ütlegekkel és brutalitással csikarták ki tőlük ezeket a vallomásokat. Az elnök tizenöt perc szünetet rendelt el ezután, majd kezdődött a tanúkihallgatások.

Osvada Vazul, volt kolozsvári polgármester volt az első tanu, aki Aradi Victorral együtt alakított egy társadalomtudományi egyesületet. Az elnök kérdésére Osvada elmondja, hogy Aradi egy alkalommal azt az ajánlatot tette neki, hogy alakítsanak együtt egy szociológiai társulatot, amibe ő bele is ment. Az alakuló ülésen ő elnökölt. Az lett volna a cél, — mondta Osvada — hogy a Societate de Maine román kulturális egyesület mellett, mint önálló csoport működjenek. Az egyesület megalakulása óta azonban nem adott magáról hírt. Védő: Mondja tanu, van-e valami közösség a szociológia és a kommunizmus között?

Osvada: Van. Én magam is olvasok kommunista jellegű írásokat. Majd elmondja, tudomása van arról, hogy Aradi könyvet írt Varga Katalinról, aki 1848-ban lelkesítője volt a román forradalomnak. Nem tud arról, hogy Aradi filoromán lett volna.

— Azt azonban tudom — folytatta Osvada, — hogy Aradi tagja volt annak a társaságnak, amelynek Károly Mihály gróf állt az élén és amelynek Jászi Oszkár volt a hangadója.

Paukerow Leonard újságíró jelenik meg ezután tanúként, aki elmondja, hogy annakidején Diamandi mellett, a miniszterelnöki sajtóiroda vezetője mellett teljesített szolgálatot és amikor a román csapatok Erdélyt megszállták és az impériumot átvették, Aradi Victort

tették meg a Budapestről érkező lapok cenzorává. Aradi ebben a cenzori működésben tisztára a román érdekeket tekintette.

Vaida-Voevod Sándor volt miniszterelnök a következő tanu. Kijelenti, hogy 1916. óta ismeri Aradi Victort. Majd elmondja, hogy még 1916-ban, amikor magyar részről a legerőteljesebben nyilvánult meg a románság elleni szovinizmus, akkor Aradi védelmébe vette a román kisebbségeket, amiért több izben letartóztatták és a bíróság elé állították.

Aradi (Vaida felé): Miniszter ur! Vannak-e olyan románok, akik a régi rezsimben szovinizták voltak és ezért ellenem voltak és most mint románok szintén szovinizták és mégis ellenem vannak.

Vaida: Vannak! Tudom, hogy kik azok, de nem akarok neveket mondani. Majd a következőképpen folytatja:

— Amikor még a kamara cluji képviselője voltam, Aradi Victor eljött hozzám azzal a kérelemmel, hogy menjünk végig faluról-falura és csináljunk szociális studiumokat a parasztság szomorú helyzetéről, amit terjesszünk majd a

parlament elé azért, hogy reform-törvényt formáljanak a helyzet megjavítása érdekében. Erre azt mondtam, hogy ez a kormány hivatása.

— *Ha én kormányelnök volnék — folytatja Vaida-Voevod — azonnal szabadon engedném Aradi, mert nem az állam érdekei ellen, hanem az állam érdekeiért harcolt.*

Aradi: Miniszter ur! Ugy ismer engem, ha én kommunista volnék, nem merném hangoztatni elveimet?

Vaida-Voevod: Kénytelen leszek egy interparlamentáris kifejezést használni: Aradi, ön bolond, maga azt hiszi, hogy olyan államban élünk, ahol szabad eszméket és elveket nyíltan hangoztatni?

Tisu ügyvéd: Államellenes cselekedet-e az, ha a letartóztatott munkások hozzátartozói között segélyeket osztanak szét?

Vaida: Minden kommunista perben be vagyok idézve mint tanu. Nem egyszer ráírogatták, hogy én is kommunista vagyok. Véleményem szerint, a letartóztatott munkáscsaládok pénzzel való ösögitése nem lehet semmi szín alatt sem büntetendő cselekmény. A választások alkalmával mindenütt találkoztunk a harmadik internacionálé jelölő-listáival. Már ha meg van engedve, hogy a választásokon résztvegyenek, nem lehet őket államelforgató elemeknek mondani és nem lehet büntetendő cselekménynek nyilvánítani a segítésnek azt a módját, amelyet a munkásság gyakorolt.

Majd arra a kérdésre felelt Vaida-Voevod, hogy terhére van-e az országnak, ha abban kommunizmus uralkodik?

Vaida felemlíti, hogy amikor Müller Kálmánt a hatóságok szabadlábra helyezték, mert nem tudtak ellene bizonyítékot produkálni és amikor hazaérkezett, az állomáson a lelkes munkásság virágokkal várta.

— Ez nem volt forradalmi jelenség — mondta — tehát nem lehetett államellenes. Neveltség, ha azt állítanám, hogy a kommunizmus veszélyes egy államra, ahol az országban rend van és önök is neveltségesekek irám — szölt a vádlottak felé fordulva — ha önök azt hiszik, hogy mint kommunisták veszélyesek az államra.

Vaida-Voevod tanúkihallgatása ezzel befejeződött és az elnök a tárgyalás folytatását holnap reggelre halasztotta.

Decemberben újabb részfizetést eszközöl az Egyesült Bank. Ma délben történt meg a csődtömeg átvétele. — A felszámoló-bizottság fokozott igyekezettel lát újra munkához.

(Arad, szeptember 24.) Bürokratikus nehézségek miatt csak ma délelőtt kézbesítették ki az érdekelteknek az aradi törvéyszék végzését, amelyben — mint már a legutóbbi törvéyszéki tárgyalás után ismertté lett — végérvényesen feloldja az Egyesült Bank R.T. ellen elrendelt csődöt. Ennek következtében még a déli órákban megtörtént a csődtömeg átadása, illetve átvétele, amely aktusnál Romanescu Gergely bankigazgató, a felszámoló-bizottság elnöke, Olariu Demeter bizottsági tag, dr. Lutai Cornel csődtömeggondnok, valamint dr. Beles Jenő közjegyző asszisztált. A feloldó végzés folytán a felszámoló-bizottság újból birtokába vette a csődtömegben leltározott objektumokat, a központi intézet könyveit és a berendezést, ugyszintén az Orbán-féle butorgyárat, amely — mint ismeretes — a bank égése alatt működött és jelenleg hatalmas raktárát árusítja ki. A vidéki — borosjenői és honctói — fióktintézetek átvételére valószínűleg csak holnap, vagy holnapután kerül sor.

Az átadásnak volt egy nem várt mozzanata is, amennyiben dr. Lutai a csődtömeggondnoksága idején beinkasszált összeget, 600.000 lejt nem volt hajlandó átadni és kijelentette a felszámoló-bizottság ez ellen tiltakozó tagjainak, hogy a kérdéses összeget bírói letétbe helyezi, mindaddig, míg a törvéyszék nem dönt aielől, hogy ki és milyen összegben tartozik megfizetni csődtömeggondnoki költségeit. Erről jegyzőkönyvet is vettek fel, a mellyel aztán az átadás aktusa egyelőre befeje-

zést is nyert. Az átvétel után munkatársunk a likvidáló-bizottság jövőbeni munkája tekintetében kérdést intézett Romanescu Gergely bankigazgató, bizottsági elnökhöz, aki a következő optimista nyilatkozatot adta:

— A felszámoló-bizottság ádáz harcot vívott meg, ameddig sikerült a bankot — s így kétezer betétes érdekét — a csőd kiszámíthatatlan következményei alól mentesíteni. Ez a harc négy hónapig tartott s ez alatt az idő alatt természetesen meg voltunk bényva. Most azonban újból hozzá fogunk a munkához és fokozott akarattal igyekszünk lebonyolítani a felszámolás bizony cseppet sem könnyű munkálatait. Miután azonban egy pillanatig sem adtuk fel a reményt, időközben mégis sikerült igen előnyös megállapodásokat kötnünk a bank adósaival s ennek következtében minden valószínűség szerint decemberben újabb részletfizetést eszközölhetünk s rövid időn belül teljesen elkészülünk a felszámolás anyagával. Addig is azonban a betétesek türelmét és jóindulatát kérjük.

— Az osztrák köztársasági elnökjelöltek. Bécsből jelentik: Az osztrák köztársasági elnökségre három egyetemi tanárt jelölnek, mivel Hainisch mostani elnök a novemberi választások alkalmával végleg visszavonul a közszerpeiestől. A keresztényszocialisták Miklast, a nemzeti tanács elnökét, továbbá Wettstein, Eiselsberg és Pirque egyetemi tanárokat jelölték a köztársasági elnökségre.

Gyermeknek egészség, anyának boldogság a Höfer hintőpor, krém, szappan.

Revolveres asszonyszöktetés Aradról Timisoaráig.

Friewaldsky Ella aradi uriaszonyt különváltan élő férje autón elrabolta. — „Ha megállítja a kocsit, lelövöm!” — Az uriaszony segélykiáltására a temesvári uccán dolgozó munkások vetettek véget az izgalmas kalandnak.

(Arad, szeptember 24.) Filmscenáriumba illő, regényes asszonyszöktetés játszódott le az elmúlt napokban Arad és Timisoara között. Ha száraz, hivatalos akták nem tanuszkodnának a történet valóságáról, hamarjában azt gondolnánk, hogy Thea von Harbon valamelyik nagy sikert befutott scenáriumának szereplői filmezték az Arad és Timisoara közötti országúton, így azonban legfeljebb konstatálhatjuk, hogy a Sors néha, játszi jókedvében, még a legtehetségesebb scenáriumiróval is felveszi a versenyt. . .

Ami a szerelem után következik.

A történet főszereplője egy aradi nyugalmazott vasúti tisztviselő leánya: Friewaldsky Ella, aki néhány évvel ezelőtt összetalálkozott Aradon *Zavricescu* György volt kapitánnyal, aki mindjárt beleszeretett a csinos, disztigvált megjelenésű urilányba. A nagy, lángoló szerelem kölcsönös volt és csakhamar, a legnagyobb egyetértés közepette, bevezették a házasság nyugodtnak mondott tévébe. A nyugalom azonban nem tartott sokáig, a fiatal párnak anyagi gondjai támadtak, amelyek lassankint széjjelrombolták a házaspár boldogságát. A férfinak nem volt állása és kénytelen volt alkalmi keresetek után nézni. Emiatt sokszor hónapokig is távolmaradt otthonától. Egy évvel a házasság után Friewaldsky Ellának kisfia született, ez azonban már nem hozta közelebb egymáshoz az anyagi gondok közepette eltávolodot házastársakat, akik között mond nagyobb lett az egyenlenség. Amikor pedig a férj később álláshoz jutott *Tecuci*-ban, az ottani mezőgazdasági kamaránál, a fiatalasszony határozotlan kijelentette, hogy nem követi férjét, hanem elvált és egy Arad melletti tanyára költözik, családjaához. *Zavricescu* halálán sem akart a válásról, végül azonban kénytelen volt mégis egyedül utazni *Tecuciba*; a fiatalasszony pedig gyermekével egy Arad melletti tanyán lakó családjaához költözött.

Küzdelem az asszonyért.

Zavricescu a messzi regáti városban sem feledkezett meg feleségéről, akinek állomány leveleket írt, követelve, térjen vissza hozzá. A levelek hatástalanok maradtak, az asszony sokkal boldogabb volt a nyugodt, családi körben, semhogy visszakívánta volna a házasság viharait és civakodásait, amelyre férje oldalán kilátása volt. Egy tragikus haláleset néhány hónappal ezelőtt ismét összehozta a házaspárt, a fiatalasszony nővére meghalt és a temetésre *Zavricescu* is lejött. Ez alkalommal újra kérte az asszonyt, térjen vissza hozzá és utazzon vele *Tecuciba*, de minden kérése hatástalan maradt.

Az elmúlt hét péntekjén a férj váratlanul ismét beállított felesége lakására és azt a meglepő kijelentést tette, hogy hajlandó beleegyezni a válásba, csupán azt kívánja, hogy felesége egy utolsó, csekély kérését teljesítse. Jöjjön be Aradra gyermekével, akinek a részére egyet-más vásárolni akar. Az asszony gyanútlanul megígérte a kérés teljesítését és másnap, a pécskai vonattal, be is jött kislívával Aradra.

Izgalmas harc az autóban.

Aradon az állomásnál a férj *Szabó* György aradi droguista bérautóján várta a feleségét. A volánál — miután soffőrje hirtelen megbetegedett — maga a tulajdonos ült. A kocsi elindult és néhány perc alatt átszáguldott a városon, végül haladt az ujaradi úton és nemskára teljes sebességgel Timisoara felé száguldott. A férfi közben érdekes beszélgetéssel igyekezett lekötni felesége figyelmét, úgy, hogy az asszony csak a timisoarai úton vette

észre, hogy már tulmentek a városon. Kérdőre vonta *Zavricescu*t és követelte, állítsa meg azonnal a kocsit és térjenek vissza Aradra, majd amikor látta, hogy kérése hiábavaló, segítségért kiáltott. A segélykiáltásra több szembejövő autó megállt s maga *Szabó* György is, aki csak most látta, mi a férfi célja, megarta állítani autóját. *Zavricescu* erre hirtelen revolvert rántott és azt kiáltotta *Szabónak*:

— *Ha nem hajt azonnal tovább teljes sebességgel Timisoara felé, lelövöm.*

A fejének szegzett revolver és a fenyegetés hatása alatt *Szabó* tovább hajtott, majd a férfi feleségét is leövéssel fenyegette, ha nem hagyja abba a kiáltozást. Revolverrel a kezében, tartotta *Zavricescu* egész úton sakkban a megrémült embereket, a kocsi pedig robogott Timisoara felé.

A véletlen megakadályozza az asszonyszöktetést.

Végre beérkeztek Timisoarára. A férj zsebetette a revolvert, de újból kijelentette, hogy az első kísérletre, amelyet kiállítására tesz-

nek, lelövi mind a kettőt. Keresztülhaladtak a városon és ekkor egy szerencsés véletlen megakadályozta a vakmerő terv keresztülvitelét. Az autó ugyanis egy olyan uccába ért, ahol a munkások a felszaggatott uttesten dolgoztak s a kocsinak lassítani kellett. Az asszony a fenyegetés dacára felhasználta az alkalmat és teljes erőből segítségért kiáltott. A munkások erre megállították a kocsit, rendőrt hívtak és néhány perc múlva az egész társaság a rendőrség felé haladt. Itt jegyzőkönyvet vettek fel a történetről. *Zavricescu* kihallgatása alkalmával beismerte, hogy erőszakkal akarta magával vinni *Tecuciba* feleségét. A kaland résztvevőinek kihallgatása után az asszonyt hazaküldték az autóval Aradra, a férj pedig a sikertelen kísérlet után visszautazott a regáti városba, hogy újabb terveket készítsen az asszony hazahozatalára. *Friewaldsky* Ella a nagy izgalmak következtében betegen ért haza a kis Arad melletti tanyára, ahol kipihen az ut fáradalmait. Az asszony elhatározta, hogy semmi körülmények között nem találkozik többet a férfivel és most mindent elkövet, hogy a bíróság mondja ki a válást. Azok azonban, akik ismerik *Zavricescu* György vakmerően erőszakos jellemét, azt jósolják, hogy az autózöktetés kudarcával még nem ért véget *Friewaldsky* Ella házasságának regénye.

Marosi Rudolf

Urvezetőknek nem kell inaszkodniok.

Csak a hivatásos soffőrökre vonatkozik a két évi tanoncidő, amely nélkül nem kaphatnak hajtási igazolványt. — **Revideálják a már kiadott igazolványokat is.**

(Arad, szeptember 24.) Az Aradi Közlöny megírta a napokban, hogy az autóvezetést rendes iparágá deklarálták és a minisztertanács legutóbbi ülésén kimondotta, hogy a soffőrigazolványok megszerzésénél az ipartörvény rendelkezései a mérvadók. Ma megérkezett Aradra, az aradi iparügyi osztályhoz az erre vonatkozó miniszteri rendelkezés, amely kimondja, hogy a soffőröknek ezentúl tanoncszerződést kell kötniök és két évig praktizálniok, mint minden képesített iparosnak. Miután két évig segédként működött, iparigazolványt kap, amelynek alapján kocsit vezethet. A rendelet birtokában az iparügyi osztály a napokban értekezésbe lép az aradi rendőrséggel és megbeszéli a rendelet által teremtett új helyzetet.

A rendelettel kapcsolatban érdekes tévedés keletkezett. Aradon úgy értelmezik a rendeletet, hogy nemcsak a hivatásos soffőröknek, hanem az urvezetőknek is keresztül kell esniök ezen a procedurán, ami rendkívül meg-

nehezítené a passzionátus autóvezetők helyzetét. Erre azonban cáfolat a munkaügyi miniszterium illetékes vezérigazgatójának nyilatkozata, melyben a következőket mondja:

— Az új rendelkezés értelmében ezentúl a soffőrök, épenugy, mint a többi iparosnak, rendszeren inaszkodnia kell s csak bizonyos gyakorlati idő betöltése után szabadulhat fel. Azoknak a tudását, képesítését s jogosultságát, akiknek már van hajtási igazolványuk, az illetékes kerületekben külön vizsgálják felül. Az inaszkodás időtartamát az ipartörvény paragrafusai állapítják meg. A passzionátus autóvezetőkre, akik a hajtást nem mesterségszerűen, kereset céljából üzik, természetesen nem kötelező ez a rendelkezés, de valami szabályozás ezen a téren is készül.

A nyilatkozatból teljes határozottsággal kiderül, hogy az aradi iparügyi osztály véleménye téves, miután a minisztertanácsi rendelkezés kizárólag a hivatásos soffőrökre vonatkozik.

Aláírták az olasz — görög barátsági szerződést.

Mit tartalmaz az egyezmény? — **Mussolini és Venizelos pohárköszöntője**

(Az Aradi Közlöny római tudósítójának távirata.) Rendkívül fontos politikai esemény játszódott le szombaton a *Chigi*-palotában, ahol *Mussolini* miniszterelnök és *Venizelos* görög miniszterelnök aláírták az olasz-görög barátsági szerződést. A görög miniszterelnököt ünnepélyesen fogadták Rómában.

A szerződés aláírása után bankett volt, amelyen *Mussolini* pohárköszöntőjében elmondotta, hogy Görögország volt a kultúra, a civilizáció bölcsője. Olaszország felismerte, milyen fontos szerepet játszik Görögország délkeleten és belátta, hogy fontos a két nép együttműködése. A szerződést, amely az európai béke fenntartását célozza, örömmel kell üdvözölni.

Venizelos válaszában leszögezte, hogy fontos és szükséges volt a két ország barátkozása. A görög nép multja a legbiztosabb ígéret a jövő barátságához. Görögország nagyra értékeli Olaszország barátságát.

Ma közzétették az olasz-görög szerződés szövegét. A szerződés huszonnyolc szakaszos és ebből a négy első szakasz megállapítja, hogy a felek kötelesek egymást támogatni és biztosítani a fennálló rendet, amelyet az általuk is aláírt békeszerződések biztosítanak. A

szerződő felek kötelezik magukat arra, hogy egy harmadik féltől nem provokált támadás esetére semlegesek maradnak. A külföldi államokból fenyegető betörés esetére a szerződést kötő feleknek politikai és diplomáciai tekintetben támogatniok kell egymást. A szerződés további szakaszai a döntőbírósi eljárásra vonatkoznak és végül kötelezik magukat arra, hogy minden vitás kérdést, amely a szerződés szövegének értelmezéséből támadhat, a hágai állandó törvényszék elé visznek. A szerződést nyilvántartás végett a Népszövegséggel is közlik.

Üzletfelosztás miatt
hatóságilag engedélyezett

végeladást rendez
Grallert J. és Fia

60 év óta fennálló 4239

óra- és ékszerkereskedése.
Mélyen leszállított árak!

Löbl kölcsönkönyvtárban

állandóan az összes újdonságok kaphatók,
előfizetés havi 40.— lej,
tetszés szerint cserélhető.

Fedák Sári nyilatkozik a házasságáról.

A ravaszul megfogalmazott nyilatkozat méltó egy diplomata menyasszonyéhoz. Tüszurás Mo'nár Ferenc címére. — „Köszönöm a lapoknak, hogy férjhezadtak.“

(Arad, szeptember 24.) Fedák Sári, mint az Aradi Közlönynek adott nyilatkozata is bizonyítja, szeret a titokzatosság homályában burkolódnai. Nem árulta el „Zsazsa“ hogy miért ment Bucurestibe, de nyilatkozatából érezhető volt, hogy ez az utazás, amit Aradon keresztül tett, „szívüggel“ volt szoros összefüggésben. Először az a hír járta, hogy a művész egy francia diplomatához megy feleségül, később közelebb jutottunk a valósághoz, akkor, amikor egy Bucurestiben élő, Párisban letelepedni szándékozó magyar diplomata szerepelt, mint férj-jelölt. Végül azután kiderült, hogy Fedák Sári valóban Villani Frigyes báró, bucuresti-i magyar követhoz megy feleségül, akit rövidesen párisi magyar követségnek fognak kinevezni. Budapestről érkezett hírek szerint, Fedák Sári vállalkozott arra, hogy viselni fogja férjének reprezentatív állásával kapcsolatos teendőket és párisi szalonjában össze fogja gyűjteni a francia társadalmi és művészi, valamint politikai előkelőségeket. A francia színpadon nem fog játszani, azonban megrendezi Párisban az ötszáz éves magyar dal ünnepségét. Esküvője karácsony táján lesz. Az újságírók természetesen megostromolták Fedák Sarit kérdéseikkel, de nem adott határozott választ. Kifejtéseivel

inkább a Molnár-féle házasság kulisszái mögé enged homályos betekintést. Nyilatkozata így hangzik:

— Bármennyire is megtisztelő reám nézve, hogy a lapok olyan fáradhatatlanul foglalkoznak szerény személyemmel, amikor váratlanul ismét férjhez adnak, arra kérem a lapokat, úgy is mint színésznő, mint magánzó és mint újságíró, hogy adják tudtára a közönségnek, nem leszek sohasem francia színésznő. Korai volt az öröm, hogy végleg el fogom hagyni Magyarországot. Házasságomra, amiről a lapok írnak, csak annyit mondok, hogy egyetlenegyszer mentem férjhez és azon is tizenegy évig gondolkodtam és mint az utólagos példa mutatta, a hosszú tizenegy esztendei gondolkodás is rövidnek bizonyult. Tehát még van elég időm. Ellenben tizenegy év múlva boldogan és készséggel állok ebben a kérdésben rendelkezésükre.

Fedák Sári nyilatkozata, amely tüszurás Mo'nár Ferencnek és talán egy-két kollegájának is, méltó egy diplomata menyasszonyához. Nem lehet megtudni belőle a valóságot, csupán csak sejtteni lehet. És ha sejtelmünk nem csal, Fedák Sári rövidesen báróné lesz.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Erdélyben Premier! Ma d. u. 5, 7 és 9 órákor Erdélyben premier!

„A BAGDADI SZÜZ“. GRETA NILSEN-nel. Képrázatosan pazar keleti erkölcszetelmű Szobd kiállításban a „Mr. Wu“-nál, érdekességben és pikáns tartalomban felülmulja a „Fehér rabzolga“-t. PARAMUNT-FILMSLAGER!

Jön! REJTÉLMEK HÁZA, Ivan Mosjoukine-vel. Jön!

Október végén alakul meg az új városi tanács

A hivatalból kinevezendő tagok miatt késik a megalakulás. — Mit végzett Robu János dr. Bucurestiben?

(Arad, szeptember 24.) Tegnap délután hazaérkezett dr. Robu János interimár-bizottsági elnök, aki majdnem egy hétig tartózkodott Bucurestiben hivatalos városi ügyekben. Ma beszédetést folytattunk az elnökkel, aki a következőket mondotta a fővárosban elintéztett ügyekről:

— Elsősorban a „Record“-vállalattól hárított autobuszok ügyét intéztem el a minisztériumban. Még a múlt tanács intézte el a bérletet, de a minisztérium ezt az ügyet mostanáig nem approbálta. Ezenkívül az aszfaltozás elvégzésére kiírt árlejtést, az autólétszám megvásárlását, a faárlejtés kérdését, két Berliet autobusz bérletét és az uthengere-lőgé megvásárlása ügyét intéztem el a minisztériumban, hol jóváhagyásvégzett beterjesztettem még négy városi szabályrendeletet. Eljártam végül a Casa Munci CFR-nél, amely

460.000 lejellel tartozik a városnak és elintézttem, hogy rövidesen megkapjuk a pénzt. Azokat az ügyeket, amelyek a minisztériumhoz tartoznak, véglegesen elintézttem, azok pedig, amelyek a minisztertanács elé tartoznak, kedvező véleményezéssel jutnak oda.

— Az új tanács megalakulása mikor lesz?
— A megalakulás valószínűleg csak a jövő hónap második felében történik meg — mondotta az elnök. — mert a hivatalból kinevezendő tanácstagok kinevezése nem történt még meg. Az egyes minisztériumok mellett működő szakbizottságok, amelyeknek hatáskörébe a kinevezendők felterjesztése tartozik, a nyári szünet miatt nem működtek és így valószínű, hogy a hivatalbóli tagok kinevezése, valamint a tanács összehívása csak október első felében történik meg. Így maga az alakulás október második felére marad.

Véres vasárnapja lesz Ausztriának okt. 7-én.

A kormány nem képes megakadályozni a jobb- és baloldali pártok fegyveres csapatainak felvonulását.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Ausztria újra nyugtalan napok előtt áll. A politikai pártok fegyveres alakulatai október 7-én fegyveres felvonulásokat terveznek, amelyek igen könnyen a tavalyi július 15-iki vérengzés megismétlődését eredményezhetik. A jobboldali Heimwehr vezetősége már hetek előtt elhatározta, hogy 18.000 emberével október 7-én felvonulást rendez Wienerneustadtban, hogy evvel dokumentálja a jobboldali tábor erejét. A Heimwehr felvonulását Steidle dr. tartományfőnök rendezi. — A kormány a jobboldali körök nyomására kénytelen volt engedélyezni a Heimwehr felvonulását, mire a szociáldemokraták elhatározták, hogy ugyanazon a napon ugyancsak Bécsújhelyen felvonultatják a szintén felfegyverezett köztársasági védőrség mintegy 80.000 tagját. A két egymással elkeseredetten farkasszemet néző tábor felvonulása ugyanabban a kicsiny városban könnyen összetűzésekre és véreng-

zésre vezethet, annál inkább, mivel a párt-sajtó már hetek óta uszító cikkeket közöl. — A Heimwehr provokációnak tekinti, hogy a szocialisták ugyanarra a napra tüzték ki felvonulásukat, sőt azt ugyanabban a városban tartják meg. A szociáldemokraták viszont fogadjak, hogy nem tűrik a reakciós tüntetéseket egy olyan kimondottan ipari városban, mint Bécsújhely.

A kormány érthetetlen tehetetlenséggel szemléli a szervezkedést és eddig mitsem tett a tervezett felvonulások megakadályozására. El kell azonban ismerni, hogy a kormány helyzete igen nehéz, mivel a rendelkezésére álló erők jelentékenyen kisebbek, illetőleg gyengébbek, mint a felvonulásra készülődő pártok fegyveres alakulatai. Igen haláttan dolog jóslásokba bocsátkozni, azonban ha az egymással szemben álló vezérek az utolsó pillanatban nem térnek észre, október 7-ike véres vasárnapja lesz nemcsak Bécsújhelynek, de egész Alsó-Ausztriának.

PERZSASZŐNYEGEK
Dr. Groszmann Alfrédné
szőnyegszövő műhelye Arad, Str. Moise Nicoara 17.
Elismert legjobb minőség. Versenyképes árak.
Keleti szőnyegek szakszerű javítása.

Irodalom és művészet

* Budapesti színházak heti műsora. Budapestről jelentik: A pesti színházak e heti műsora a következő: Vigszínház. Kedd: A házibarát. Szerda, csütörtök, péntek: Mary Dugan bűnpöre. Szombat: A farkas (e színpadon először.) Vasárnap délután: A házibarát, este: A farkas. — Magyar Színház. Kedd szerda, csütörtök: Az égő szoknya. Péntek: Hivatalnok urak (új betanulással.) Szombat: Az égő szoknya. Vasárnap délután: Hotel Imperial, este: Hivatalnok urak. — Belvárosi Színház. Kedd, szerda, csütörtök: Nincs előadás. Péntek: Jolly Joker (nyilvános főpróba.) Szombat: Jolly Joker (először.) Vasárnap délután: A gazdag lány, este: Jolly Joker. — Városi Színház. Kedd: A régi nyár. Szerda: A szevilhai borbély. Csütörtök: A régi nyár. Péntek: Lohengrin. Szombat, vasárnap délután és este: A régi nyár. Hétfő: Rigoletto. — Királyi Színház. Egész héten minden este: Puszipajtás. Vasárnap délután: Szeretlek. — Fővárosi Operettszínház. Egész héten minden este: Lulu. Vasárnap délután: Zenebona. — Andrassy-utcai Színház. Egész héten minden este: Rott-Békéfi, Pelikán, Eljen Hacsek, Emberevők, Verebek, Mein System, Radó Sándor, Revüszámok, Jazzband. — Terézkerületi Színpad. Egész héten minden este: Nagy Endre, Salamon Béla, Rajna Alice, Betyárvilág a Laudon uccában, Amfi az olimpiaszőlő kimaradt, A beszélő kutya, A nagybácsi, A pipogya férfi, Salamon és Radó a jégtáblán, Inkvizíció, Ju-Esz-É, Irók kamarája, Röntgenszemű ember stb.

* Aradi kóristából a pesti Operaház tenoristájává lett. Budapestről jelentik: Halmos János, a Városi Színház volt tenoristája az elmúlt napokban az Operaházban lépett fel és az Aidában a férfi főszerepet énekelte. Halmos János Aradot igen közelről érdekli, amennyiben a magyar főváros befutott tenoristája az aradi színház kórusában kezdte el pályafutását, innen indult el diadalutjára. A pesti sajtó egyöntetűen a legnagyobb dicséret hangján adózik Halmos János művészetének.

Mindenki zsidó?

Történelmi árja-családokban is zsidó vér csörgedez. — A fajelmélet csödjé.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) A fajvédő frázisok megcáfolására egy német tudós terjedelmes cikkben mutatja ki, hogy a leghíresebb árja-családokban is zsidó vér csörgedez.

Igy Prónay Pál őrnagy nagybátyja, Prónay Kelemen báró Bachner Salamon marienbadi fürdőorvos leányát, Bachner Alicet vette feleségül és a házasságból két gyermek született: Sándor és Herta. Néhai Lajos bajor herceg, Erzsébet osztrák császárné és magyar királyné fivére Wallersee Henriette bárónét, Mendel Ábrahám müncheni ékszerész nemesi rangra emelt leányát vezette oltárhoz. Bismarck Herbert herceg felesége Hoyos Margit grófnő volt. Mr. Whythead-nek, a londoni ortodox zsidóhitközség einökének, a híres angol torpedóművek alapítójának unokája. Bonaparte Roland herceg a montecarloi játékklub bérlejtőjének, Blancnak leányát vette feleségül. Ugyanennek a Blancnak unokáját György görög herceg vezette oltárhoz. A híres hadvezérnek, Klausewitznek családjában két zsidó asszonyt találhatunk. A grófi ősök között szerepelnek Fränkel Fanny Varsóból és Wedel Sári. A Moltke-család is rokonságban van a városi Fränkelekkel. Európa legrégibb uralkodócsaládjának, a 968-ból származó monacói háznak egyik tagja, Albert uralkodó herceg Heine-Abramsom Alicet, Richelieu herceg özvegyét vette feleségül.

A német kutató listája még egy pár száz ismert név felsorolásával bizonyítja be a fajelmélet dőreségét.

Patkány, egérrítő, meze: egérrítő „RATINOL“.
Bírók határu irószer, gyökereken írt. Más állatra és emberre ártalmatlan. Napi arbat állandó friss minőségben, utávételti szállítja.
Ratinol Laboratorium Vezérképviselő sége Arad, Str. Grig. Alexandreeou 4

Szétbomlik a leszerelési konferencia.

A németek és magyarok nem szavaztak a francia javaslatra. — Sauerwein éles támadása a német és magyar delegátusok ellen.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A leszerelési bizottság legutóbbi ülésén feltűnést keltő esemény történt. A leszerelésre vonatkozó francia javaslat feletti szavazásnál Németország és Magyarország delegátusai tartózkodtak a szavazástól. Ezzel kapcsolatosan — mint a párisi jelentések mondják — Sauerwein a Matinben támadást intéz a német és magyar delegátusok ellen. A cikk címe: „Németország elvált a Népszövetségtől. Magyarország követi példáját!”

A cikkben megírja, hogy a Népszövetség elég előzékeny volt és megállapította a leszerelési konferencia összehívásának dátumát, hogy így Németország mégse szenvedjen feltűnő vereséget. Mindenki azt hitte, hogy Németország ezután az engedmény után elfogadja a felajánlott határozati javaslatot.

Bernstorff gróf, német delegátus azonban egyszerűen zsebetette a németek számára adott engedményeket, a határozati javaslat megszavazásától tartózkodott. Ugyanígy tett a magyar delegáció is.

A harmadik bizottság így tehát nem volt képes áthidalni a hatalmak közötti ellentéteket a leszerelés kérdésében. Sem Németországot, sem Amerikát nem elégíti ki a mai helyzet és kétségessé válik, van-e célja a konferencia egybehívásának. Ha Amerika távolmarad a konferenciától, valószínűleg Anglia sem vesz részt azon. A francia lapok nagyrésztben támadják Magyarországot, amiért Tánczos tábornok a teljes leszerelés mellett foglalt állást. A radikális sajtó ellenben védi a magyarokat, ami politikai körökben feltűnést keltett.

Vége a mayerlingi legendának.

Nyilvánosságra került az első hiteles okmány Rudolf trónörökös haláláról. — Rudolf nem szerelmi bántalában, hanem Ferenc József és Vilmos császár politikája miatt lett öngyilkos. — Hogyan temették el Vecsera bárónőt.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Egy 40 esztendősen legenda-hálózat végét jelenti Mitis osztályfőnöknek, az egykori császári titkos archívum volt igazgatójának most megjelent könyve Rudolf trónörökös életéről, amely első ízben közöl hiteles okmányokat, miként folyt le a mayerlingi tragédia, amelyről már oly sok legenda keletkezett. Mitis osztályfőnök történelmi munkája közli Hoyos József gróf emlékiratát Rudolf trónörökös haláláról. Hoyos József gróf 1889 január 30-án, a dráma napján szintén Mayerlingben tartózkodott és az előestén Rudolf trónörökös egyetlen vendége volt. Nem is sejtette, hogy Vecsera Mária bárónő szintén Mayerlingben tartózkodik. Rudolf trónörökös és Hoyos József gróf január 30-ára Mayerlingbe várták a trónörökös sógorát, Coburg herceget is.

Reggel 8 órákor a kastély portása felkeltette Hoyos grófit és jelentette, hogy ismételen kopogott már a trónörökös ajtaján, azonban nem kapott választ. Hoyos gróf nem merete egyedül feltörni az ajtót. Néhány perc múlva azonban megérkezett Coburg herceg, mire egy fejszével feltörték az ajtót. A szobában holtan találták a trónörökösöt és Vecsera Mária bárónőt. Eleinte azt hitték, hogy mindketten megmérgezték magukat, később azonban megállapították, hogy a trónörökös kedvesét, aki feketé ruhában virágok között feküdt az ágyon, egy revolvergolyóval jól irányzott fejlövéllel meggyilkolta és azután önmagával végzett.

A később megérkezett bizottság a szobában több levelet talált, azonban a

trónörökös számos bucsulevele közt egy sem akadt apjának, I. Ferenc Józsefnek címezve.

Ezzel szemben egyik barátját, Szögyény-Marchi grófit arra kérte, hogy a levélhez mellékelte kulccsal nyissa ki a Hofburgban levő titkos iróasztalát. Az asztaliókban három levelet

ÉRTESÍTÉS!

Kölcsonkönyvtáramat a közönség összes rétegei számára minél hozzáférhetőbbé akarván tenni, elhatároztam, hogy a tavasszal megkezdett árleszállítást olyképen folytatom, hogy ezévi szeptember hó 25-től kezdve, az eddigi havi 100 lejes kölcsönjait 80-ra, a 2-od oszt havi bérletet pedig 60-ra, valamint a kötetenkénti díjat is 4, illetve 3 leire LESZÁLLÍTOTTAM. Továbbá a hó 25-től kezdve azt a szennzációs

ujítást

léptettem életbe, hogy minden új bérletnek, az első havi olvasást mint próbabérletet

télelőben,

tehát havi 40 és (II. oszt. bérletet) 30 lejével számítom. Alkalmat akarok ezzel mindenkinek nyújtani arra, hogy könyvtáram nagyszabású, a vidéken nem is található terjedelmét, szokatlan nagy méreteit és előnyeit minél szélesebb körökben ismerhessem. A könyvek állandó szelvételezés folytán tulajdonképp részben újak és tiszták.

Arad, 1928. szeptember hó 25-én.

5142

Teljes tisztelettel: KERPEL IZSÓ.

találtak. Az öngyilkos trónörökös egyiket anyjához, Erzsébet királynéhoz, a másikat nővéréhez, Valéria főhercegnőhöz, a harmadikat feleségéhez intézte. I. Ferenc József számára ismét nem volt levél.

A talált levelekből kitűnik, hogy Rudolf trónörökös nem szerencsétlen szerelme miatt vált meg életétől, hiszen szerelmi ügyekben nem volt szentimentális, ami abból is kitűnik, hogy egyik bucsulevelében üdvözlö a szép bécsi asszonyokat, akiket annyira szeretett életében.

Bucsuleveleiben nyíltan megírja, hogy már évek óta nagy elkeseredéssel szemlélte apjának külső és belső politikáját, több ízben kikelt ez ellen és mivel nincsen módjában változtatni, ellenkezőleg ellenzéki magatartásával ellenségsévé tette úgy apját, mint II. Vilmos császárt s azoknak tanácsadóit, hazája érdekében meg kell válnia életétől.

A bécsi udvar nyomban a kettős öngyilkosság után mindent megtett, hogy a valóság titok maradjon. I. Ferenc József hamis jelentést küldetett a pápának arról, hogy Rudolf trónörökös örült volt, egyébként a pápa nem engedte volna meg az egyházi temetést.

Hihetetlenül barbár módon bántak Vecsera Mária holttestével. Az udvar parancsára január 31-ről február 1-re virradó éjjel egy udvari titkár, valamint Stockau György gróf és Vecsera Mária nagybátyja, Baitazzi gróf egy kettőgaton Mayerlingbe hajtottak és Vecsera Mária holttestét felöltöztve, ülő helyzetben a fiakerbe helyezték és Heiligenkreuzbe vitték. Ott titokban elföldelték és a következő jegyzőkönyvet vették fel:

„Mayerling község területén egy női hulla találtatott, lövésből eredő fejsebbel, az alólírt tanúk által Vecsera Mária bárónőként agnoszkáltatott és Heiligenkreuzben elföldeltetett”.

A hatóságok lázas buzgalommal dolgoztak a tragédiára vonatkozó jelentések elsüllyesztésén. A Goldschmied-féle lapterjesztő-vállalat helyiségeiben ezerszámra kobozták el naponta a külföldi újságokat. Vecsera Mária bárónő anyját a kamarilla tagjai a legképtelenebb vádakkal illették, mire az öreg bárónő 200 példányban memorandumot készített a dráma lefolyásáról, azonban a bécsi rendőrség ezt is elkobozta. I. Ferenc József külön bizottságot létesített azoknak az okmányoknak gyűjtésére, amelyek a mayerlingi tragédiával foglalkoztak. Minden okmányt ünnepélyesen lepecsételték és azután egy erre a célra készített ládba helyezték. Néhány év múlva ezt a ládat is lezárták. A forradalom után, 1921-ben az osztrák köztársaság kormányának meghagyására a ládat kinyitották, azonban az állítólag elhelyezett akták helyett értéktelen papirost találtak. Kiderült, hogy a ládában sohasem

voltak akták, hanem az udvar a minisztériumok segítségével komédiát játszott.

A valódi okmányokat I. Ferenc József Taaffe gróf miniszterelnökre bízta avval a megraggyással, hogy valamilyen váratlan esemény esetén se kerülhessenek nyilvánosságra. Mitis osztályfőnök könyvében leleplezi, hogy Taaffe gróf az okmányokat ellisauai várkastélyában helyezte el, ahol néhány év előtt rejtélyes módon tűz ütött ki, az egész könyvtár és evvel együtt az okiratok is elégték.

APOLLO

Ma, kedden 5. 7 és 1/10 órákor
Premier. Premier.

Tigrisbundás hölgy.

az Ufa filmgyár elouja.

A főszerepben:

Ellen Richter, Georg Alexander,
Évi Eva és Bruno Kastner.

URANIA

Ma, kedden 5, 7 és 1/10 órákor

csak egy napig

HINDU SIREMLÉK

Mindkét rész egyszerre.

Minden előadás előtt fellép:

TONNY, a csontnélküli ember

Szobrot kap a német Hány János

Münchhausen báró, a híres német nagyotmondónak emlékművet emel szülővárosa.

Másfélszáz esztendő óta híres embere a németeknek Münchhausen báró, másfélszáz esztendeje gyönyörködnek már hazugságaiban kicsinyek és nagyok. Olyan ő a németeknek, mint Hány János, a kedves hazudozó, nekünk. A híres német nagyotmondóról szólva, meg kell említenünk azt, hogy mégis van különbség közte és Hány János közt. Mégpedig elég lényeges. Tudniillik a magyar Münchhausen, az Obsitos, úgy, amint ismerjük, csak költőjének, jó Garay Jánosnak képzeletében élt. Münchhausen báró pedig saját személye szerint vitézkedett mint lovastiszt ifjú korában az orosz hadseregben s hazudozott később otthon. Németországban a csodás utazásairól, harc- és vadászalandjairól oly fényes sikerrel, hogy az ősi Münchhausen bárói csai minden híressége elhalványul mellette és láthatatlanná válik a késő utódok szemében az ő világhíréhez képest. Pedig volt egy elődje, aki arról vált nevezetessé, hogy államférfi volt s ő alapította meg a göttingai egyetemet.

A mi Münchhausen bárónk — hogy teljes és komoly nevén említsük: Münchhausen Károly Frigyes Jeromos báró — a tizenharmadik század gyermeke volt s már életében ország-szerte ismerték a nevét a vidám hazugságairól, melyeket úgy mondott el barátai körében, mintha valósággal megtörténtek volna. A történetei hovatovább oly híressé váltak, hogy ő maga összegyűjtötte azokat s kiadta egy mulatságos könyvben, melynek az volt a címe, hogy: „Vademeum für lustige Leute”. Ezeknek nyomán adta ki aztán Oxfordban angol nyelven Raspe az ő Angliában híressé vált könyvét, Münchhausen bárónak Oroszországban átélte csodálatos utazásairól és kalandjairól. Ez a mulatságos könyv aztán százakra menő átdolgozásokban vált ismertté, nemcsak Németországban — ahol Bürger, a költő volt az átdolgozás mestere, — hanem széles e világban. A magyar gyerekek közül is ki nem tudna a német Hány Jánosról?

Münchhausen bárónak szülőhelye, a Weser folyó partján lévő Bodenwerder városa állít most szobrot. Az ifjusági olvasmányok híres alakja lovon ül, azon a történetből ismert lovon, melynek a hátulsó felét levágta az ellenség. Az emléket a Münchhausen-család kertjében állítják fel, abba a környezetbe, ahol a báró valamikor kedves hazug történeteivel tartotta jóbarátainak és katonacimboráinak körét. Bizonyosan vidám ünnep lesz, mikor leleplezik.

H I R E K.

„Örökösödési részvénytársaság” alakult,

amely az Astor-háztól 200 millió dollárt követel. — Az Astor-vagyon alapja lopott pénz — állítják az örökösök.

(Newyork, szeptember 24.) Amerika egyik leggazdagabb családja, az Astorok ellen egy feltűnést keltő pört indítottak állítólagos örökösök, akik 200 millió dollárt követelnek. Az örökösök minthogy nagyon sokan lehetnek — vannak vagy ezren — érdekeik megvédése szempontjából egy „Örökösödési részvénytársaságot” alapítottak. Azt állítják, hogy az Astor-ház megalapítója, Jakob Astor, az ő ösüket Emeric Astort egész egyszerűen megrobolta és ennek vagyonával vetette meg milliárdjainak alapját. Az öreg Emeric ugyanis rokonát, Astor Jakabot maga mellé vette titkárnak, a rokon az öreg halála után egyszerűen bezsebelte a hátrahagyott pénzt, természetesen jogtalanul.

Az örökösödési részvénytársaság tagjai egy egész halom írásheli bizonyítékot hordtak össze, amellyel jogos igényeiket bizonyítják. Az Astor-család ügyvédje kifogást jelentett be azon az alapon, hogy már elévült, mert Emeric Astor már több mint száz éve meghalt, a bíróság azonban elutasította a kifogást, s helyt adott az örökösök kérelmének. Minden valószínűség szerint meg fogja nyerni a pört az ezer örökös és ha nem is az egész összeget, de annak tekintélyes részét kénytelenek az Astorok kifizetni. Érdekes, hogy az összeg nagyobbára kamatokból és kamatos kamatból tevődik össze.

— Brazília követség Bucurestiben és Budapesten. Párisból jelentik: A brazíliai kormány elhatározta, hogy legközelebb követséget állít fel Bucurestiben és Budapesten.

— Csak állampolgárok kaphatnak utlevelet. Az aradi rendőrprefektúra közli, hogy a belügyminiszterium legújabb rendelete alapján az olyan kérelmezők, akiknek állampolgársága nincsen teljesen rendezve, semmi körülmények között nem kaphatnak utlevelet. Az ilyenemű intervenciók akár személyesen, akár más módon, szigorúan tilosak.

— Meghalt Darwin fia. Londonból jelentik: Darwin, az emberiség egyik legnagyobb tudósának fia, Darwin Horace ma meghalt 77 éves korában.

— A magyar műegyetemen ezentul kilenc szemeszter lesz. Budapestről jelentik: A műegyetem rektora évnvtőjában bejelentette, hogy a műegyetemnek ezentul nyolc félév helyett kilenc féléve lesz.

— Coty nem vonja vissza magyargyalázó cikkeit. Párisból jelentik: Roujon, az Ami du Peuple főszerkesztője Coty megbízásából kijelentette a magyar újságírók előtt, hogy Coty fentartja álláspontját és nem hajlandó a lapjában irt magyargyalázó cikkeit visszavonni.

— Pánik a budapesti zsinagógában. Budapestről jelentik: Vasárnap este nagy pánik tört ki a Dohány-uccai zsidótemplomban. Plassner Ernő budapesti végrehajtón a zsúfolt templomban hirtelen kitört az elmebaj és az ünnepi prédikáció közepette felugrott, azt kiáltva: „Aki tud, meneküljön! Segítség, gyilkolnak!” Pánik tört ki a közönség körében, amely eszeveszetten menekült az ajtó felé. Többen elájultak a tolongásban. Végre kiderült, hogy semmiféle történet és a közönség megnyugodott. Az ájultaknak a kivonult mentők segítséget nyújtottak.

Gummi és gyógy haskötők

legelőnyösebb beszerzési forrása „Splendid” Miklósa Józsefné sz. Leopold Gizli fűzőkészítő szalonjában, volt Batthyány-ucca 17. szám.

— A tornádó pusztításai Amerikában. Newyorkból jelentik: A Pelican-öböl vidékén, a tornádó pusztításának színhelyén, kétszáz halottat találtak. Palmbeach City lakosságának nagyrésze — az újabb lapjelentések szerint — elpusztult.

— Iovanescu aradi őrnagyot Lugojra helyezték. Most jelentek meg a hivatalos lapban az ezévi katonai előléptetések és áthelyezések, amelyek nagy változásokat idéztek elő a hadsereg tisztikarában és így az aradi tisztikarban is. Bizonyára egész Arad vész társadalma igaz sajnálattal és szomorúsággal veszi tudomásul, hogy Iovanescu Vazul huszárőrnagyot, a II. számú információsroda főnökét, saját kérelmére áthelyezték Lugojra, ahol a 13-as calaras-osztagnak lesz a parancsnoka. Lugoj Iovanescu szülővárosa (ezért is kérte oda áthelyezését) és az is tény, hogy az áthelyezés révén az őrnagy nagyobb hatáskört és pozíciót kapott, de letagadhatatlan, hogy ez a szimpatikus és mindenki által szeretett, igazi snádig lovászfőtiszt nagyon fog hiányozni Arad társadalmi életéből, amelynek ismert és kedvelt alakja volt. Valószínűnek látszik azonban, hogy Iovanescu Vazul nem lesz sokáig távol Aradtól és hamarosan itt fogjuk látni megint Aradon, ahol már hosszú évek óta teljesít szolgálatot és amely város ura társadalma oly szeretettel ölelte magához a kiváló huszárőrnagyot.

— Hosszunap. Szó, ami szó: súlyos viszonyok között élünk és elég rosszul megy nekünk, de annyira mégsem állunk csehül, hogy oly sok éhes ember öngyön az utcákon, mint ma dél előtt. Ünneplőbe öltözötten, de kissé sápadtan és csendesesen sétálgattak ma a korzón a leeresztett üzletredőnyök előtt a hölgyek és urak, a nagy zsidó bűt, a hosszunap megtartói. Ma hiányzott náluk a telt gyomor jókedve, sőt már tegnap este is lehetett látni, hogy beköszöntött a novemberes nap. A kávéházak és más szórakozóhelyek gyér látogatottságon szomorkodtak. De volt ezenkívül valami más feltűnő is ezen az egyébként tipikusan hűvös, esős szeptemberi napon. Az éhséggel birkozó hívők közül senki sem a kezében sem lehetett látni a szegfűszeggel telekiszdelt birsalmát, amely valamikor elengedhetetlen kelléke volt a hosszunapnak. A birsalmaszagoltság hosszunapkor?... Szinte közhelyé vált már és mégis... vagy talán ép ezért — kiment a divatból. Ma már csak virágcsokrokat lehetett látni a karzaton és néhány bakfis is virágokat hordott imakönyvében. Sűrűn emelgették orrocskákhöz a szirmokat. Legalább annyit, ha már enni nem lehet. Majdnem szimbolikus mélységű volt ez a jelenet. Azonban az idén szerencsésük is volt a böjtölőknek. Nem tikasztott kánikulai meleg, hanem jó hűvösen, borosan barnállott az ég. Gyorsan befutott az este. Már 5-kor fel kellett gyújtani a villanyt. Egy órával később pedig találkoztam egy szélesre derült, jól bevacsorázott arcú urral:

— Tudja Isten — mondotta holmi emlékezésben — ha jól meggondolom: ez a mai hosszunap nem is volt olyan hosszú. (v)

— A városi nyugdíjasok sérelmei. Ma dél előtt megjelent dr. Robu János Interimár bizottsági elnöknel Csiky Károly nyugalmazott városi tanácsos, az aradi városi nyugdíjas tisztviselők nevében. Csiky Károly arra kérte az elnököt, hogy vegye kezébe a városi nyugdíjasok sérelmelt és intézkedjen az iránt, hogy a nyugdíjasok megkapják felemelt illetményeiket, amelyeket eddig — minden kérdés és sürgetés dacára — nem kaptak meg. Az elnök megígérte, hogy a maga részéről mindent elkövet, hogy a városi nyugdíjasok minél nagyobb illetményben részesüljenek és a kezébe veszi ügyüket, amelyet hamarosan kedvezően elintézi.

— Színházi előadás az aradi fogházban. Vasárnap délután 5 órakor érdekes és nívós kulturdélután folyt le az aradi törvényszék fogházának nagy folyosóján, amelynek egyik végében színpad állott és a szellős, hosszú folyosó így kis fantáziával egy előadó-terem benyomását keltette. A szereplők főként a fogház lakóiból kerültek ki és a nézők nagyrésze is rabokból állott, akik az emeleti folyosókról nézték végig az előadást. A műsort a foglyok négyoszlamu kara által előadott egyházi dalok nyitották meg. Ezután dr. Siciovan Simon aradi teológiai tanár tartott érdekes előadást a foglyoknak az ivás szenvedélyéről és annak következményéről. Baumann

Iskolatáskák, füzetek,
rajzszerkek, isk. felszerelések
legjobb minőségben: **KEPPEL**-nél.

Vilmos fogoly, aki igen jó előadónak bizonyult, monológot, verset mondott el, sőt egy Zerkowitz-dalt is énekelt. Szinre került azonkívül Basarabescu egyik egyfelvonásosa, amint ugyancsak a foglyok játszottak el ügyesen, végül egy hazafias dal fejezte be a műsort.

— Halálozás. Messner Jakab kereskedő Catea Radnei No. 72. f. hó 23-án rövid szenvedés után meghalt. Temetése kedden d. u. 5 órakor lesz az izr. temető halottasházából.

— Kedves király. Kabulból jelentik: Afganisztán ismét merész lépésre szánta el magát. Eltörölte az összes címeket és rangokat. — Tudom, hogy kemény fába vágom a fejszemet jelentette ki Amanullah afgán király — de nem tágitok tőle. Az undor fog el, ha azt a sok hűzelgő címet és elnevezést hallom, vagy leírva látom. Semmi szükség nincsen többé ilyen buta haszontalanságokra. A királyi rendelet ünnepélyesen proklamálja, hogy Afganisztánban mindenfajta címzés egyszer és mindenkorra eltöröltetik. Hivatalokhoz intézendő megszólítás — parancsolja a rendelet — csupán csak a kedves szót tartalmazhatja. Tehát: kedves király, kedves királyné, kedves miniszter és így tovább. Ez a reform nem nagyon tetszik a konzervatív gondolkozású rétegeknek. Különösen a papok és magasabb rangú hivatalnokok aggódnak miatta. Azt mondják, ha a megszólításban és címzésben nem lesz megkülönböztetés, akkor a nép könnyen arra a gondolatra jöhet, hogy semmiféle különbség nincs egy magasrangú hivatalnok és egy favágó között.

— Meghalt Faragó Géza festőművész. Budapestről jelentik: Népszerű magyar művész halt meg vasárnap este. Faragó Géza, a zseniális magyar festő és iparművész tüdőgyulladás és mellhártyagyulladásban meghalt tegnap este. Az elhunyt, aki több külföldi pályázatot nyert meg, 51 éves volt és Aradon is jól ismerték tárlatal révén.

— Kivégeztek Varsóban egy szovjetkémeket. Varsóból jelentik: Nagyarányu kémkedési ügyet lepleztek le Varsóban, ahol lerántották a leplet egy szovjet-kémhálozatról. A lengyel hadsereg több tagját letartóztatták. A hadbíróság — a legnagyobb titokban — halálra ítélte és kivégezte egy altisztet, akit raitaérték fontos mozgósítási tervek kiszolgáltatásán. Az ítéletet ma hajtották végre.

— Meggyilkolták a nacionalista ukránok fővezérét. Moszkvából jelentik: Cerniak, a nacionalista ukránok fővezérét tegnap lakásán meggyilkolták. Több száz letartóztatás történt.

— Jegyespár az aradi ügyészség fogházában. Érdekes esemény volt a napokban — mint azt meg is irtuk — az aradi törvényszék fogházának. Szilágyi János gáji lakos, aki lopás miatt már több ízben volt büntetve, engedélyt kért arra az ügyészségtől, hogy házasságra léphessen Gálfi Erzsébet gáji leánnyal, aki tudvalevőleg gyermekgyilkosság gyanúja miatt vizsgálati fogságban van az ügyészségen. Szilágyi megkapta az engedélyt és Gálfi Erzsébetet a múlt hét egyik napján, szuronyos fogházor kísérték Gájba az anyakönyvvezető elé. A hivatali szobában dörült ki aztán, hogy a házasságot bizonyos iratok hiánya miatt nem lehet megkötni, úgy, hogy Gálfi Erzsébetből egyelőre nem lett Szilágyi Jánosné. A két embert továbbra is elválasztotta egymástól a fogház vasajtaja, azonban nem sokáig. Ma ugyanis lopással vádoltan, újra a vizsgálóbíró elé került Szilágyi János, ahonnan lekisérték a cellába és így most egy épületben van a menyasszonyával. Lehet, hogy most már sikerülni fog megkötni a házasságot is és nem is kell ezért kigyalogni Gájba.

— A budapesti sakkverseny. Budapestről jelentik: A sakkverseny harmadik fordulójában a Capablanca—Marshall játszma remis-vel végződött, ugyanígy a Havasi—Knoch és a Stoner—Spielmann játszma. Vajda megverte Merényit, a Balla—Steiner játszma pedig függőben maradt.

Már mindenki tudja:
hogy a legolcsóbb és legjobb
női kabátokat

csak MENCER-nél lehet vásárolni Aradon, a leggett Széchenyi malom mellett (Boros Béni-tér 4.)

— Egy aradi mozigépész tragikus tüzhála. Megrendítő halalos szerencsétlenség történt tegnap délben egyik aradi moziban. A mozi zsufolva volt közönséggel és a film vetítés közben elszakadt. Klein László, a mozi huszonhárom éves gépésze, a film összeragasztásán fáradozott, amikor valószínűleg rövidzárlat következtében, egy szikra ugrott a gyulékony filmre és az lángalobbant. Az égő filmtekerés kicsapó lángjai rendkívül súlyosan megsebesítették a szerencsétlen fiatalembert, akit a mentők egyik szanatóriumba vittek. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Klein László harmadfoku égési sebekef szenvedett és állapota reménytelen. Az orvosok mindent elkövettek, hogy megmentésék. Az esti órákban vérátömlesztés vált szükségessé és a beteg embernek édes apja szolgáltatotta a vért. Ez a kísérlet is eredménytelen maradt és Klein László, anélkül, hogy eszméletre tért volna, tegnap este kiszüvedett. Az égő gépházat a fűzőtök oltották el. A közönség körében nem tört ki pánik, mert a szerencsétlenség megtörténte után az igazgató bejelentette, hogy vége az előadásnak. A közönség nyugodtan távozott és csak az uccán tudta meg, hogy szörnyű tragédia történt. A szerencsétlenül járt fiatal ember tragédiája általános részvétet keltett Aradon.

— P. Márkus Emma leánya Hollywoodból Budapestre akar repülni. Los Angelesből jelentik: Nizsinszkyne Pulszky Romola, Márkus Emilia leánya, kijelentette, hogy ő lesz az első nő, aki Amerikából egyenesen Budapestre repül. N. Pulszky Romola a napokban kapta meg a hivatalos pilótaengedélyt és októberben startol Budapestre. A gépet maga fogja vezetni és utitársul egy pilótát és egy mechanikust visz magával. Pulszky Romola tudvalevőleg filmszínésznő Hollywoodban és a Metro-Goldwin stúdió tagja.

— Aradmegyei gépjárművek összeírása. Az aradi államrendőrség közlekedésügyi osztálya október 1—30-ig bezárólag tartja meg az aradi és aradmegyei gépjárművek összeírását. Az összeírásra a gépjárműtulajdonosok a következő beosztás szerint tartoznak jelentkezni. Az I. kerületben lakók október 1., 2. és 3-án, a II. kerületben lakók 4., 5. és 6-án, a III. kerületben lakók 8., 10. és 11-én, a IV. kerületben lakók 12., 13. és 15-én, az V., VI., VII. kerületben lakók 16. és 17-én. Az ujaradiak és radnaiak 18—19-én jelentkeznek, a santanaiak és siriaiak 20. és 22-én, a pécskaik és kisjenőiek 23. és 24-én, az inenaiak 26-án, a sebisiek és halmágyiak 30-án.

— Goldmark, Wagner, Porumbescu, Weyts, Erkel, Galinescu, Pogatschnigg, Zichy stb. remekművei kerülnek előadásra az aradi Gutenberg Dalkör 25 éves jubileumi diszhangversenyén október 7-én a Kulturpalota nagytermében. Évek óta ilyen pazar műsort nem volt alkalma Arad közönségének végighallgatni. Zala Béla szavalóművész és Fekete Tivadar író szereplése méltó kiegészítője a művészi programnak. Belépődíj nincs, csak a csekély árban megszabott műsor megvétele kötelező.

— Gramofonok és lemez újdonságok Hegedűsnél.

— Hegedűt, csellót vesz jó árban Kerpel.

— Testnevelési intézet a Kulturpalotában, Pellegrini vívómesternél.

— Gramofonok és lemezek Kerpelnél.

— H. Sziklay Gizli, Strada Cercetasilor (Szent Pál-uccai) tánciskolájában október 1-én kezdők részére új táncokolon kezdődik.

— Dr. Prohászkané kézimunka és iparművészeti tanfolyama okt. 1-én kezdődik. Jelentkezési Str. Caragiale 11 (volt Csiky Gergely ucca.)

Ridküllök, pénztárcák, koferek, iskolai táskák Hegedűsnél.

Lippafüred igazgatósága
mától fogva hetenként fog küldeni Aradra frissen töltött:
„APOLLO”
radiumaktivitású ásványvizet
Ivásolva: gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, Vészerényeknek, lábadozóknak. Főlerakat: **Apponyi & Co.** Kapható étermekben, kávéházakban és minden jobb fűszer és osomege kereskedésekben. 8697

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZLÖNY”-t, hanem havonta 90 lejért előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

Az angol munkáspárt szakított a szovjettel

A szakszervezetek óriási többséggel a közösség megtagadása mellett nyilatkoztak. A vörös hadsereg gyakorlatozik a parasztság lázadása ellen.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Az angol munkásszervezetek tanácsa tegnap éjszakai ülésén, amelyen izgalmas viták folytak, 2 millió 350 ezer szavazattal 422.000 ellen elhatározta, hogy az orosz munkáspárttal, a szovjet oszlopával minden közösséget megtagad.

A határozat oka abban keresendő, hogy az angolok jól vannak informálva az orosz helyzetről, amely összeomlást mutat a rémuralom következtében. A kommunista sajtó mindent elkövet arra, hogy hazugságokkal megtéveszse a nemzetközi véleményt, azonban tény, hogy a bolsevizmus veszedelmesen inog. Az orosz parasztság, az intelligencia, a műszaki tisztviselők a szovjet ellen fordultak, míg Ukrajna, Georgia és Turkesztán a nagyhatalmak segítségével el

akarnak szakadni a szovjettől. Ennek ellensúlyozására a szovjet kéthetenként nagyszabású hadgyakorlatokat tart, amelyeken nemcsak a vörösök, hanem a szervezett munkások és a bolsevistapárt tagjai is részt vesznek. Az utóbbiak főleg azért, mert nem bíznak a 86 százaléig antibolsevista hadseregben. Kiewben, Charkovban, Odesszában, a Kaukázusban és Turkesztánban folytak legutóbb a hadgyakorlatok, amelyeknek az volt a taktikai feladványuk, hogy a lakosság fellázadt és a katonaságnak kell leverni a lázadást. A demonstrációnak nagy visszahatása volt.

Ezek a körülmények idézték főleg elő az angol munkáspárt határozatát, amelyet politikai körökben nagy érdeklődéssel tárgyalnak és kommentálnak.

Titokzatos, véres B. a sebesült mellén.

Súlyos sebesültet találtak egy párisi uccán, aki eltitkolja támadói nevét. — Rejtélyes trió a butorozott szobában.

(Páris, szeptember 24.) Tegnapelőtt reggel vérbefagyott, eszméletlen embert találtak Párisban a boulevard de la Chapelle 77-es számú háza előtt. A szerencsétlen ember fején több súlyos seb tátongott. A mellén fel volt tépve az inge és a

mellére hatalmas véres B-betű volt égetve.

A kórházba szállították a súlyosan sebesült embert és amikor magához tért vallatni kezdtek. Kijelentette azonban, hogy nem hajlandó elárulni, mi történt vele. A sebesült csak annyit mondott, hogy Eugene Ancel a neve, 33 éves és egy gyár hivatalnok.

— Ha most elmondanám, hogy mi történt velem, ma estére három ember meghalna — mondogatta folyton a súlyosan sebesült hivatalnok.

— Mit jelent az a B.? — kérdezték most tőle.

— Senki... egy nő... hagyjanak békében — nyöszörgött a súlyos sebesült.

A rendőrtisztek ezzel nem elégedtek meg, tovább vallatták, ő azonban semmire sem adott választ. Ekkor a detektívek kihallgatták a Boulevard de la Chapelle 77. számú ház házmesterét. A házmester már érdekesebb dolgokat tudott mondani. Elmondta, hogy a ház egyik manzard szobáját Ancel bérlé már egy év óta. Egyszer egy héten szokott a szobában megjelenni

egy másik férfi és egy lefátyolozott arcú nő kíséretében.

A házmester semmit sem tudott erről a férfiről és nőről, csak annyit figyelt meg, hogy francia kiejtésük erősen idegenszerű. A különös trió minden héten egyszer egy teljes éj-

Kifosztottak egy aradi trafikot.

Megkezdődött a betörők szezonja. — két betörés egy nap alatt.

(Arad, szeptember 24.) Ahogy beköszöntöttek a hűvös őszi napok, nyomban megkezdődött a betörések szezonja is. Néhány nap óta az aradi államrendőrség összes detektívjei permanenciában vannak, mert napról-napra újabb és újabb betörésekről érkeznek jelentések a bűnügyi osztályhoz. A nyomozás eredményes munkát végez, mert eddig több olyan embert sikerült letartóztatni, akiknek bűnössége részben kiderült, részben pedig súlyos gyanu alatt állanak. Az eddigi sikeres nyomozás azonban nem szüntette meg a betöréseket Aradon. A mai napon ismét két vakmerő betörésről érkezett jelentés.

Az egyik betörés a Bulv. Regele Ferdinand (Boros Béni-téren), a Kossuth-park mellett lévő trafikban történt. A betörők felmásztak a trafik különálló épületének tetejére, leszedték a tetőcserepeket és behatoltak a helyiségbe. Ott nagymennyiségű cigarettát, szivart és egyéb dohányárut szedtek össze és a tetőn keresztül távoztak el. A trafik tulajdonosa, B a u d a Tibor, az Aradi Ipar- és Nép-

szakát szokott eltölteni a szobában, amelynek ablakából gyakran még kora reggel is világosság szűrődött ki. Hogy a szobában mi történt, arról senkinek sincs fogalma. A rendőrség emberei behatoltak a manzard szobába. Egyszerű berendezést talált benne. Az asztalon

egy iv fehér papír volt, amelyre piros tintával valaki egy nagy B. betűt írt.

A szoba szekrénye csaknem üres volt. Néhány régi puderpamacsot, egy zsebkést és egy apró elefántcsont Buddha-szobrot találtak benne a detektívek.

A rendőrség emberei most arra számítanak, hogy ha Ancel jobban lesz, talán mégis részletesebb vallomást fog tenni.

Az őszi szezon elsőrangú eseményei legközelebb az APOLLO-ban „SONG” (APISZKOS PENZ)
Egy kínai leány története.
ANNA MAY WONG
a főszerepben
és a
Királynő lovagja
DOUGLAS FAIRBANKS és ADOLF MENJOU
együttös szereplésével.

bank volt pénztárosa csak reggel vette észre a vakmerő betörést és azonnal jelentést tett a rendőrségnek. Bauda Tibort rendkívül érzékeny veszteség érte a betöréssel, mert minden pénzét áruba fektette és a betörők áru nagy részét ellopták. A nyomozást Miloj Valér rendőrkommisszár vette kezébe, aki eddig is sok eredményes nyomozást végzett és így remélhető, hogy a tettesek kézrekerülnek. A délután folyamán sikerült letartóztatni három embert, akik azonban tagadják, hogy részesek lettek volna a betörésnek. A nyomozás tovább folyik.

A másik betörés Russ József aradi lakosnál történt, akitől egy értékes órát és több ezer lej készpénzt loptak el.

— RÁDIÓMŰSOR. Kedd, szeptember 25. Wien—Grác. (Romániai Idő.) 21.05. Steiner Ferenc kamaraszíj. — Berlin. 22.15. Zongoratrió. — Boroszló. 17.30. Szórakoztató zene. — Frankfurt a. M. 17.35. Operarészletek. — Leipzig. 23.30. Operarészletek. — Milánó. 17.30. Jazzband. — München. 21. Hangverseny. — Nápoly. 21.50. Hangverseny. — Pozsony. 18. Hangverseny. — Prága. 17.30. Filharmonikus hangverseny. — Róma. 22. Operaelőadás. — Zágráb. 21.35. Rádiókvarzett. — Budapest. 10.30. 12.45 és 16. Hírek, közgazdaság 18.40. Zenekari hangverseny, 23.10. Cigányzene.

SPORT.

Magyar győzelem Budapesten — magyar vereség Prágában

A győnge Berlinnel macska-egérharc után győztek a magyarok Budapesten, de Prágában már nem kísérte szerencse a magyar színeket.

BUDAPEST—BERLIN 8:0 (3:0). Budapestről jelentik: A német futballkörök bojkottpolitikája vasárnap megbosszulta magát: Budapest profiválogatott csapata, a válogatott meccsek történetében ritkaságszámba menő 8:0 gólarányú vereséget mért Berlin „amatőr” legénységére. Az egész mérkőzés nem volt egyéb macska-egérharcnál, a magyar csapat elejétől végig diktálta a tempót. Acht a kapuban fölényeskedett, a váltakozva szereplő hátvédek közül Dudás volt még aránylag a legjobb. Senkey játékán meglátszott, hogy nincs valami jó formában, Mandl is képességén alul játszott. A Weber—Bukovi—Schneider halvesor szilárdan állt a lábán. A balkézrel összeállított csatársor nem volt egységes, hiányzott belőle a fej, amely megfelelően foglalkoztatta volna a szárnyakat. Kautzky sehogy sem talált magára, hasonlóképen rossz volt Bihámy is. A győnge Bihámy mellett Kohut sem érvésült. Az ördögös Ströck—Takács-pár játéka mindenkit megvilgasztalhatott a mérkőzés egyéb sivárságáért. A berliniek csapatában csak egy ember, a centerhalf Schultz játszott mindvégig kifogástalanul. Maga az eredmény híven megfelel az erőviszonyoknak. A magyarok normális talajon akár egy tucat gólt is rughattak volna, viszont Berlin csapata a mutatott játék alapján, még becsületgólt sem érdemelt.

A 19. percben Takács védhető lövéssel megszerzi az első magyar gólt. A 30. percben Ströck lefut, beadás helyett kapra lö, csodás lövését a kapufa menti, a labda Bihámy elé pattan, aki tétovázás nélkül belövi: 2:0. A 36. percben Kohut végre labdához jut, nagyon szépen lefut, beadását Takács elfogja és a gólvonalról — gólt fejel. A második féldőben aztán ellenállhatatlan gólhullás következett és ekkor bontakozott ki Takács II. tudománya. A 20. és a 21. percekben egymásután két gólt is szerez Ströck lefutásaiból. Ez aztán a mérkőzés végéig állandósul is, Ströck leszalad — Takács gólt lö, olyannyira, hogy a németek, akik tehetetlenül nézik a gólesőt, együtt vigadnak a publikummal. A hatodik gólt Takács II. a 30. percben rugja, a hetedik gólt ugyan csak ő, a változatosság kedvéért Völker händse miatt megítélt tizenegyesből. Amikor a 44. percben ismét Ströckhöz jut a labda, már mindenki előre elkönyveli a gólt. Nem is csalódtak, a szélső beadásából Takács megszerzte a nyolcadik gólt is. 8200 néző volt a meccsen, amelyet Grundel (Bécs) vezetett.

PRÁGA—BUDAPEST 6:1 (2:1). Prágából jelentik: A magyarokat régóta nem érte olyan katasztrófális vereség Prágában, mint tegnap. Már egymaga a 6:1-es gólarány is borzalmas, de az a mód, ahogyan a vereséget elszenvedték és az a fölény, amellyel a csehek különösen a második féldőben játszottak, egyenesen megsemmisítő volt. A csatársor szétesett és csak egyéni akciókkal kísérletezett. Senkey és Odry vezettek néhány erőltetett támadást a jobboldalon, ezek azonban nem jelentettek komolyabb veszedelemet a cseh kapura. A balszárny, P. Szabó és Szedlacssek édeskeveset mutatott. Kalmár nem vált be, mint center. A fedezetsor teljesen hasznavehetetlennek bizonyult, Kléber talán életének legrosszabb játékát produkálta. Volentik távolról sem tudta Kalmárt pótolni. A hátvédek közül Takács játszott kielégítően. Hungler bizonytalanul mozgott. Ujváry volt a magyar csapatban az egyetlen, aki brillirozott. Az első féldő tapasztalatai után a csapat összeállítása alaposan meg is változott. Kalmár hátrament fődőzetnek, Berkessy centeresatárt játszott, az ő helyére pedig a tartalék Kronenberger állították be.

A 14. percben esik az első cseh gól. Kléber elereszti Kratochwillt, aki Putzhoz centeréz, majd a labda Pödrzilhoz kerül, aki a balsarokba védhetetlen gólt rug. A 16. percben Beibi kiugrik a labdával és nyugodtan a kapuba helyezi. (2). A 32. percben Kalmár elhuz Kada mellett, kicselezi Hoyert és husz méterről a bal felső sarokba védhetetlen gólt lö. (2:1). A második féldőben a csehек azonnal és offenzívát kezdenek. Ujvárynak öt per-

cen belül körülbelül tíz lövést kell védenie. A halvesor és a védelem nemigen segíti munkájában a kapust, így történik, hogy már az ötödik percben Kada huszonöt méterről irányított lövéssel váratlanul megszerzi a harmadik cseh gólt. A 7. percben Takács hazajátszik. Ujváry kiszalad a kapuból, Putz azonban megelőzi és a labdát védhetetlenül a kapuba vágja. (4:1). A 11. percben Kada ideális fölmentő rugását kiöklözi, a résen álló Biebl azonban éles lövéssel a kapuba rugja. (5:1). A 23. percben Biebl beadását Kratochwill góllá értékesíti. (6:1). 10.000 néző. Bíró: Göbel (Bécs).

Petschauer és Gombos Aradon.

A világhírű magyar amatőrívók szeptember 30-án a nyári színházban vivóakadémiát tartanak.

(Arad, szeptember 24.) Megírtuk, hogy Gombos dr. és Petschauer Attila, Magyarország olimpiai bajnokai Aradra jönnek, ahol a Gloria-CFR sportegyesület rendezésében vivóakadémiát mutatnak be. Az egyesület ma délelőtt kérvényt nyújtott be a városhoz, kérve, hogy a nyári színházat adják át részére vasárnapra, szeptember 30-ikára, egyben pedig ismertették a programot, amely szerint az olimpiai bajnokok szombaton este érkeznek meg Aradra. A vivóakadémia vasárnap este lesz és az aradi vivókon kívül clujji, timisoarai, oradeamarei vivók is részt vesznek az estélyen. Sportkörökben nagy érdeklődés nyilvánul meg az nem mindennapi sportesemény iránt.

Aradkerületi bajnokság. A Tricolor csapatáról nehéz tiszta képet adni. Nagyszerű start után visszaesett s most ismét pompás győzelmet aratott: megverte az AMTE teljesen megbízhatatlan legénységét. Ugylátszik a Tricolor a meglepetések szeszélyes együttese, amelyet minden mérkőzésen számolni kell. Eredmények:

TRICOLOR—AMTE 5:3 (2:1) A szakadó eső kétségtelen az AMTE handicapijét szolgálta, mert a honi pályán dolgozó Tricolor jobban állta a nehéz talajt. Mindvégig elkeseredett, kemény küzdelem jellemezte a meccset, amelynek bizonyossága több játékos kiállítására, valamint a gólarány kissé szokatlanságára és a többszöri egyenlítésre. A Tricolor kétségtelenül megérdemelten ragadta magához a két értékes bajnoki pontot, az AMTE gyenge védelmével, laza összetételű csapatán teljes visszaesés mutatkozott néhány, legutóbbi szép szereplése óta. A Tricolorból különösen az eleven Martincsek emelkedett ki. Szabó, Botos, Palásthy, Prsnó, Martincsek a Tricolor, Mikóczy (2) és Stoiffa az AMTE goalszerzői. Mindkét részről egy-egy tizenegyes kihasználatlanul maradt. Bíró: Kalmár Tibor.

AAC—VOINTA-VICTORIA 3:1 (2:0) Az AAC volt csaknem állandóan frontban, de a Vointa-Victoria is vezetett néhány igen veszélyes támadást. Duffner Puskás révén, azaz öngólból éri el az AAC győzelmét.

AAC—JIUL—GLORIA-CFR 2:0 (2:0) A Gloria-CFR nehezen talált magára és ekkor jobb is volt az AAC-Jiulnál, amely csak kemény küzdelem után tudta kapitulációra bírni az aradi fiukat. Goallövők: Berkessy és Kilianovits. Bíró: Suciú (Brasov.)

O OLYMPIA—SIMERIA-CFR 2:2. Barbu I. (2), azaz Posgay és Pribill a gólyoztesek.

O Temesvári bajnokiak. Kinizsi—Banatul 1:0. Félbeszakítva. TAC—TMTE 1:1 (1:1). ZsSE—Kadima 2:1 (1:0). UDR—Chisoda 5:1 (4:1).

O Német győzelem a norvégok felett. Osloból jelentik: **NÉMETORSZÁG—NORVÉGIA 2:0 (1:0)** Nemzetek közti mérkőzés.

O Felhívás a footballbírókhoz! Az aradi bíróbizottság ezúton is felhívja az aradi bíró urakat, hogy az AAFAR. sürgős rendelkezéseinek értelmében f. hó 27-én, csütörtökön este fél kilenc órakor a Kánya-étterem külön helyiségében megtartandó rendkívüli közgyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. A napirend tárgya az FSSR. által hozott sérelmes határozatok elleni tiltakozás. A központ rendelete folytán pontos megjelenés kötelező.

O Az AKE teniszversenyének vasárnapi eredményei. Az egész hétfőn szakadó eső megakadályozta a döntők lejátszását, illetve a verseny befejezését és így a döntő küzdelmek, a befejezetlen férfi egyes I. o., női egyes I. o., vegyes páros, férfi egyes II. osztályban holnap délután kerülnek lejátszásra. A vasárnapi eredmények:

Férfi egyes I. osztály: Világ—Török w. o. Székely—Világ 6:0, w. o. Elődöntő. Fenyő—Pitea 6:4, 7:5. Elődöntő.

Női egyes I. osztály Czettelné—Paunescuné 6:4, 7:5. Obetkóné—Aszlán Baba w. o. Kabdebó Imi—Groszmann Annus 6:4, 6:4. Elődöntő. Weininger Loncy—Czettelné 6:3, 6:3. Elődöntő. Kabdebó Imi—Weininger Loncy 7:5, 6:3.

Férfi páros: Dr. Farkas-dr. Botis—Aranyossy-Benedek 6:2, 12:10. Zaganescu-Pitea—Vámos-Világ 7:5, 8:6. Török-Székely—dr. Farkas-Botis 6:2, 6:2. Elődöntő. Farkas S.—Wechsler—Zaganescu-Pitea 3:6, 6:1, 6:3. Elődöntő. Török-Székely—Farkas S.—Wechsler 6:2, 6:1, 6:3. Döntő.

Vegyes páros: Török-Angelené—Fenyő-Aszlán Baba 6:8, 6:1, 7:5. Elődöntő.

Férfi egyes II. osztály: Török—Fenyő 6:3, 4:6, 6:2. Székely—Zaganescu 6:2, 6:1. Elődöntő.

Női egyes II. osztály: Török—Fenyő Paunescuné 6:1, 6:2. Waldnerné—Aszlán Baba 6:4, 6:3. Elődöntő. Weininger Loncy—Czettelné 6:4, 6:2. Elődöntő.

O A MAC nagy nemzetközi versenye. Budapestről jelentik: Tegnap és tegnapelőtt rendezte meg a MAC nagy nemzetközi versenyét, amelynek slágere dr. Peltzer indulása volt. Csak részben kísérte szerencse szereplését. A 800-on vereség érte. Eredmények: 100 yardos síkfutás. Döntő: Raggambi István (BBTE) 10.1 mp. 2. Solt Tibor (BSE) 10.3 mp. 3. Rózsahegy, Gusztáv (MAC) 10.4 mp. — Távolugrás: 1. Püspöki Tibor (MAC) 6.68 m. 2. Orbán Ferenc (KEAC) 6.53 m. 3. Tary József (MAC) 6.40 m. Püspöki negyedik ugrásával megnyeri a versenyt, Orbán feltűnő ruganyosan, de rossz stílussal ugrott. — 800 méteres síkfutás. (Horvátovich-vándordíj): 1. Tavernari Ettore (Modena) 1. p. 55.4 mp. 2. Peltzer Ottó dr. (Stettin) 1 p. 55.8 mp. 3. Barsi László (BBTE) 1 p. 55.9 mp. — Súlydobás: 1. Darányi József (MAC) 14.56 m. 2. Bácsalmási Antal (BEAC) 13.32 m. 3. Egri Kálmán (MAC) 13.04 m. Darányi dobásai 13.72, 14.41, 14.45 és 14.56. Bácsalmási harmadik. Egri hatodik dobásával éri el a legjobb eredményt. — Hármassugrás: 1. Facelli Luigi (Milano) 13.67 m. 2. Bottlik Béla (BEAC) 13.18 m. 3. Jeney Gábor (LASE) 12.74 m. — Facelli a következő versenyére való tekintettel csak kétszer ugrik (13.29 és 13.67). — 220 yardos síkfutás. Döntő: 1. Raggambi István (BBTE) 21.1 mp. (Országos rekord!) 2. Paitz János (BEAC) 28.8 mp. 3. Odri Antal (BBTE) 23 mp. Sugár (KAOE) nem indult. — 5000 m. síkfutás: 1. Szerb Elek (MAC) 16 p. 32 mp. 2. Piros István (KEAC) 16 p. 32.2 mp. 3. Hevele Ferenc (SAC) 16 p. 35.6 mp. 4. Majorosi Ferenc (ESC). — Diszkoszvetés: 1. Egri Kálmán (MAC) 40.65 m. 2. Darányi József (MAC) 37.82 m. 3. Kaufmann Béla (MTK) 37.40 m. — Gerelyvetés: 1. Szepes Béla (MAC) 60.19 m. 2. T. Szabó Emánuel (MAC) 57.86 m. 3. Gyurkó László (FTC) 53.15 m. Szepesnek mind a hat dobása 60 méter körüli volt. — 1500 méteres síkfutás: 1. Peltzer Ottó dr. (SC Preussen Stettin) 4 p. 04.8 mp. 2. Belloni Luigi (Pro Patria Milano) 4 p. 04.8 mp. 3. Belloni Gyula (MAC) 4. p. 24.2 mp. — 200+400+800+1500 méteres staféta: A MAC (Pintér, Buday, Bejczy, Szerb) 8 p. 07.8 mp. 2. MTE (Krug, Zsurbely, Strasser, Konecsny) 8 p. 07.8 mp. Főlényesen, 85 méterrel nyerve.

INGYEN KAPJA

a hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-t

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1928. október hó 1-től számítjuk.

Közgazdaság.

Zürichben 3.16, Párisban 15 60 a lej.

Helyi valutaárak. (Szeptember hó 24.)
Kifizetések: Berlin 39.54, Newyork 165.45, London 804.50, Páris 6.48, Milánó 8.68, Prága 491.75, Budapest 28.92, Zágráb 2.91.25, Bécs 23.36, Zürich 31.92.50. — **Áru:** Márka 39.50, dollár 164.50, angol font 800, francia frank 6.60, olasz líra 8.80, cseh korona 4.95, pengő 29.01, dinár 8.87, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — **Pénz:** Márka 39, dollár 164, angol font 797, francia frank 6.50, olasz líra 8.60, cseh korona 4.90, pengő 28.90, dinár 2.83, osztrák schilling 23.30, svájci frank 31. — **Irányzat:** tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Szeptember hó 24.)
 Berlin 123.78, Amszterdam 208.40, Newyork 519.75, London 2520.75, Páris 20.30, Milánó 27.18.50, Prága 15.40, Budapest 90.59, Belgrád 9.12.80, **Bucuresti** 3.15.75, Varsó 58.22.50, Bécs 73.15.

Zürichi tőzsdezárlat. (Szeptember hó 24.)
 Berlin 123.90, Amszterdam 208.45, Newyork 519.80, London 2520.12, Páris 20.30.50, Milánó 27.18.50, Prága 15.40, Budapest 90.59.50, Belgrád 9.13, **Bucuresti** 3.16, Varsó 58.22.50, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Szeptember 24.)
Devizák: Páris 6.45, eBrin 39.42, London 801.50, Newyork 165, Milánó 8.65, Zürich 31.80, Prága 4.89, Bécs 23.40, Budapest 28.95, Varsó 18.65. — **Valuták:** Napoleon 640, márka 39.25, léva 1.22, török líra 85, angol font 800, francia frank 6.42, svájci frank 32, olasz líra 8.60, drachma 2.14, dinár 2.85, dollár 164, lengyel zloty 19, osztrák schilling 23.20, pengő 29, cseh korona 4.85.

Elégett egy aradi autó.

(Arad, szeptember 24.) Az aradi autóforgalom rohamos növekedésével, már-már külön rovatot nyithatnánk a napról-napra megismétlődő autóbaleseteknek. A tegnapi napon ismét két autóbaleset történt Aradon és csak a véletlen szerencsének köszönhető, hogy egyik sem végződött súlyosabb katasztrófával. Neuländer Harry ismert aradi fogtechnikus Ford-kocsijával, egy kisebb társaság kíséretében Lippa felé igyekezett. Szabadhely közelében az autó egyik első kereke egy zökkenőbe ugrott, a kocsit vezetőjének kezéből egy pillanatra elfordult a kormány, de sikerült a kocsit azonnal lefékezni.

Amint a kocsit megállott, a benzintartályból láng csapott fel és egy pillanat alatt lángban állott az egész autó. Szerencsére az utasoknak kivétel nélkül sikerült a kocsiról leugrálniuk és kisebb horzsolásokon kívül egyéb bajuk nem történt. Az autó azonban teljesen elhamvadt, csupán a négy kereke maradt meg. Az utasoknak villamoson kellett folytatni utjukat.

A másik baleset a Strada Marasesti (Kosuth-ucca) végén történt, ahol egy Fiat-kocsi egy villanypóznának futott. Az autó súlyosan megrongálódott, az utasoknak semmi bajuk nem történt.

A kiadóhivatal üzenete.

Hátralékos előfizetőink b. figyelmébe Előfizetőink között sokan vannak, akik lapelőfizetési tartozásukat, dacára a több ízben való fizetési felszólításnak, nem egyenlítették ki. Tekintettel a lapelőállítás horribilis költségeire, a kiadóhivatal nincs abban a helyzetben, hogy az újságot azoknak, akik nem fizetnek, tovább küldje. Felkérjük tehát hátralékos előfizetőinket, hogy tartozásukat legkésőbb f. hó 30-ig egyenlítsék ki, ellenkező esetben lapunk részükre küldését beszüntetjük.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Bolthelyiség

a Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiac legelénkebb helyén,

november 1-re kiadó

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

LITHYNIA

PAPTAMASI ÁSVANYVIZ. Gyógyvíz
 Vase, hólyag és epe bántalmak legjobb orvossága
 Képviselet: KARDOS MIKLÓS Arad, Str. Eminescu 36

Három üzlethelyiség

„A Banca Românească” (Bohus-palotában)

kiadó. 22

Érdeklődni: a bankhelyiségben.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
 Cenzurat: Prefectura Judetului.

Az Aradi Ipar- és Népbank felszámolás alatt dr. Bogdan Virgil aradi közjegyző közbenjöttével az Aradi Ipar- és Népbank volt pénzváltó üzletének helyiségeiben

1928. évi szeptember hó 28-án délután 3 órakor megtartandó nyilvános árverésen tételenként eladja az intézet berendezéséből fennmaradt cassát és néhány ingóságot.

Az ingóságok a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés ellenében adtnak el. Vételi illeték a vevőt terheli.

(Utánnyomást nem díjazunk.)

Rum-, cognac- és likőr-gyár

keres Arad- és Hunyadvármegye területére vevőknél bevezetett, szakképzett

képviselőt.

Írásbeli ajánlatok „Képviselő” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába intézendők.

Primăria Municipiului Arad.

Nr. 21.801—1928.

PUBlicaTIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru procurarea alor 300 vagoane lemne de foc (100 vagoane fag despicat și 200 vagoane amestecate, despicate), necesare Uzinelor Comunale în ziua de 20. Octomvrie 1928. ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise și sigilate în Biroul Serviciului economic (Primăria, etaj Camera Nr. 104) în conformitate cu Art. 72 și următorii din legea asupra contabilității publice.

Caietul de sarcini se poate vedea la Uzinele comunale în orele de serviciu.

Arad, la 20. Septemvrie 1928.

5122 Serviciul economic.

Még egy pár olcsó nap

költözködesi akadályok miatt.

FISCHER üvegüzlet

Arad.

Berendezés eladó! 2695 Üzlethelyiség kiadó!

0-ÉS UJSZENTANNA

piacterének központján és országutak keresztezési sarkán, egy szép

üzleti ház bérbeadó.

Megfelel; rőfös, vegyes, v. börtüzetnek. Ertekezni lehet: **Marties Győzőnél, Szentanna.** 5069

Bankkölcsönöket

aradi házakra és környékbeli földbirtokokra elsőhelyi betétiátlás mellett a legelőnyösebb feltételekkel folyósítanak.

HAASZ ALBERT Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. szám.

HIRDESSZEN a 43 éve fennálló ARADI KÖZLÖNY-ben!

Magaskötőerejű

I. Brassói Portlandcement

vaggon-tételben és raktárról bármely mennyiségben kapható a gyári képviselőnél: 4926

SZÉKELY VILMOS Arad,

Bulev. Regole Ferdinand (Boros Béni-tér) 44. Telefon 461. sz.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyitott Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.

TELEFON: J. 20—30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki túrusságok találkozó helye!

Regatul România.

EDICT DE LICITAȚIE

În reprezentanța a Institutului „Victoria” filiala Buteni, dr. Aurel Grozda avocat în Buteni, a recercat că pe lângă intervenirea mea se vând $\frac{1}{2}$ porțiune din Cazanul Ruston Proctor Nr. 2094—1897. în valoare de 80.000 lei și $\frac{1}{4}$ porțiune din batoză calcatoare de treierat „Magyar Állami Vasvázur” No. B. 2297 în valoare de 60.000 lei, apoi $\frac{1}{2}$ porțiune din purificator de trifoi fabricat „Hoffer și Schranț” în valoare de 30.000 lei, care este deșus ca amănent din partea alui Persida Stan născută Zimbran pentru acoperirea împrumutului de 170.000 lei, în senzul legeri comerciale §-ul 305, 306, 307 dorește a-l vinde pentru încasarea creanței de sus spre care scop pentru vinderea porțiunilor alui Persida Stan născută Zimbran din obiectele de mai sus în licitație publică a-m hotărât ziua de 27. Septemvrie 1928. după amiază-zi la 3 oare în Buteni în biroul meu oficios, cu care ocaziune aceste porțiuni se vor vinde și sub prețul estimat în senzul art. LX. din 1881. plus oferentului pe lângă intervenirea mea.

Mașinele ce se vând se pot privi pe lângă intervenirea directorului filialei Institutului „Victoria” din Buteni. Dată în Buteni, la ziua 18. Optprezece a lunii Septemvrie anul 1928. Unamienouășutedouăzecișiopt.

Notar public:

5122 Dr. Roman.

Makulatura,

tiszta lappéldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Női kabátokban és szőrmebundákban feltűnően olcsó vásár:

Crep de chin ruhák ... Lej 1500-tól
 Elvatköpeny gyapju köntös kelméből ... Lej 1200-tól
 Kasha kabátok ... Lej 1600-tól
 Bakfistéli kabátok divat szőrmével ... Lej 1700-tól

PLESZ GYULA

női felöltő és szőrmeházában, a minhez hátsó bejáratával szemben,

Női téli kabátok divat szőrmével ... Lej 1900-tól
 Szövet ruhák ... Lej 600-tól
 Silelekre bunda ... Lej 6500-tól
 Divatbundák ... Lej 8000-tól

Kérem a címre figyelni!

Saját érdekében győződjön meg utólréhetetlen versenyképességéről!

Kérem a címre figyelni!

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. Mivel 10 Lej a legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak alkalmazandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszleveggyel ellátott kérdésekre válaszolunk. Állatlatok, fellépés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

„VEGYÉSZ 27”-nek levele van az Aradi Közlöny kiadójában. 5132

ALKALMAZÁS.

JÓBIZONYITVÁNNYAL rendelkező szakácsnő október 1-re felvétetik. Jelentkezni lehet délután 3-5-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 289

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIFUTÓLEÁNYT jó bizonyítvánnyal felvesz Szegőné bizományi üzlete Str. Hortia 1. Neuman-palota. Jelentkezni vasárnap és hétfőn Str. Consistoriului 12. I. em. 1000

JÓLFOZÓ önálló szakácsnő és egy ügyes szobaleány felvétetik. Lévai és Szigeti cipőárúháza Arad. 5109

NEGY középiskolával kereszolgálnak, raktárnoknak, kihordónak ajánlkozom. Szives megeresést „Pontos” jelzésre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 5133

SOFFÖR és mechanikus azonnalra állást keres esetleg vidékre is megy. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 5130

MEGBIZHATÓ fűző utazónöket felvessz Mangoluszné, Piata Luptei 11. 5100

HÁZVEZETŐNÖNEK ajánlkozok jobb csa ládból való középkorú nő magános urhoz, vagy anyahelyettesnek, vidékre is elmenni. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadójába kér „Megbízható” jelzésre. 5141

KIS családhoz ajánlkozok mindenesnek tisztességes, megbízható nő. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér „Szorgalmas” jelzésre. 5140

ÜGYES, intelligens szobaleány azonnal felvétetik Románul beszélő előnyben. Dr. D. ügyvéd, Str. Closca (Szt. László-ucca) 14. I. em. 5144

AZONNALI vagy elsejei belépésre keresz kisasszonyt 4 éves fiam mellé. Németül tudók előnyben. Jelentkezés délután 2-4-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5137

Kiszolgáló kisasszony azonnalra felvétetik. Jelentkezés 11-12-ig, 2-4-ig.

Königstorfer cukrászda Minorita-palota.

LAKÁS.

FELTÉTLENÜL tiszta és csinosan burtozott szobát keresünk csak a központban. Medgyesi Bank fiókja, volt Széchenyi-ucca 1. 5139

EGY 5-6 szobás lakás kerestetik a belváros területén, vagy rögtön elfoglalásra vagy november 1. utáni időre. Victoria Nationala, ul Neuman-ház. 5135

BELVÁROSI háromszobás, fürdőszobás lakás kiadó. Boross ügyvékségnél Str. Consistoriului volt Batthyány-u. 9. 5131

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

AUTOMOBIL keveset használt, kitűnő európai márka, olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5124

ANTIK SZALONGARNITURA, vasaló sparherdt, csillárak, futószőnyegek, ebédő, háló, fehér vasgő, kitömött nagy sa, párdue-bőr, borleeresztő vastag kátfel, eladó. Bul. Reg. Ferd. 1., II. em., 2-ik lépcső. 5146

FIAT autó 503-as taxi, engedéllyel együtt is eladó. Bul. Reg. Ferd. No. 1. II. em. 2-ik lépcső. 5145

FEHÉR leányszoba, egy garcon hálószoba és egyéb butorok jutányos áron eladók. Str. Sfânta Gheorghe (Dezső-u.) 46 szám. 5143

Zongorák !!!

Európa legnagyobb és legjobb zongoragyárából a hírneves Hofmann, Czerny zongorák egyedüli képviselője: 5138

MELISNÉL

Aradon, Piata A. Iancu 21. I. em. zongoratermében.

BUTOR

jutányos áron kapható Wiegendorf Adolf Arad Strada Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 9-11. 8704

MUZSAY JÓZSEF

ARAD, színházszemben
 Férfi öltöny tiszta gyapju L. 1750
 Férfi öltöny divatszínben... 2450
 Sötétkék és fekete öltöny ia. 2750
 Őszi és téli felöltő... 1950
 Ulster-Double ia. ... 2450
 Fekete féll kabát szőrmé sál gallér 2650
 Divat szabóság! 4818

Őszi és téli árjegyzéke:

Iskola öltöny előírás szerint L. 1600
 Bőr kabát ia. minden színben „ 3900
 Fregoli raglán... „ 2000
 Gummi kabát ... „ 800
 Trench-coats ia. ... „ 2500
 Angol posztó rakta

KRISTÁLY CSILLÁR, vitrinek, antik komódok, velencei és aranyozott konsol tükrök, márványoszlop, faragott oszlopok, antik órák, kredencek, nagy álló óra, festmények, szőnyegek, éjjeli szekrénylámpák, gyertyatartók, íróasztalok, bronztal garnitúrák, asztalok, székek, szekrények, ágyak, zongorák, hegedű, cseklő, ebédő, háló berendezések, szonai majolikkák, uriszoba berendezés, képrámák, matracok, fali etazserok, bronztárgyak stb. eladók. Szegőné bizományi üzlet, Strada Hortia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

ANTIQUE butorok, képek, imázsalmoly eladók. Gyurkovits, Nők Otthona, 23 ajtó 5091

MEGBIZOIM részére keresek különböző antik szalonokat. Salgóvási bizományi üzlet Str. Hortia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 100

OKTATÁS.

Dr. KATONA, Budapest, Ráday-ucca 41. előkészít jogra, államszámvitelre, érettségire, összevont magánvizsgálatra, polgárra. 5136

Német és francia REICH K.,

Zongoraórák

kezdőknek, haladóknak akadémiai módszerrel. Nappal elfoglaltsággal bíróknak déli és esti tanórák MÉRSEKELT TANDIJ. Ugyanott gyakorolható. Strada Barituu (Rákóczi-ucca) 29. 5011

INGATLAN.

KOVASZINCON üzletes ház haláleset miatt azonnal eladó vagy kiadó. Ungureané. 5084

287 HOLD prima birtok Szatmártól fél óra, kitűnő épületekkel és lakóházzal, magyar holdanként 7 és fél ezer lejért családi okok miatt eladó esetleg jól jövedelmező házzal elcserehném. Érdeklődhetni: Nagyvívresi uradalom tulajdonosánál Halmeu, jud. Satu-Mare. 5088

ÜZLETEK.

ELADÓ vagy bérbeadó egy forgalmas közszeg főuccán lévő nagy sarokház üzlettel esetleg italméressel is. Csakis tökéletes szükséges. Martics, Masca (Muszka). 5128

WEISZ és IRSAI

Győződjön meg utólréhetetlen olcsó árakról
 Divatnagváruház P. A. Iancu (Szabadságtér) volt Rosenblüch helyiség
 KARTONOK jó mosó mtr. 25 Ltól
 CHIFONOK, vásznak mtr. 28 „
 TENISZFLANEL la széles ruha és pongyolára 39 „
 CÉRNA barchetok legszebb minták 48 „
 VELOUR hanelek remek minták pongyola és ruhákra 72 „
 KOMBINÉKNAK fehérnemű anvg minden színben legjobb mosó 50 „
 KOMBINÉKNAK Roal Soyé selyem 83 „
 FÉRFI INGRE selyem Poplinok igen nagy választékban 85 „
 NŐI KABÁT szövetek gyönyörű színekben 260 „
 CREP DE CHIN selymek 490 „
 FÉRFI SZÖVETEK igen nagy választékban 290 „
 FÉRFI KABÁT és felöltő szövetek, nagy választékban 460 „
 ÉTKEZŐ és kávé garnitúrák ajuros 580 „
 ÖSSZES szabókellékek Engró árban
 TOVÁBBÁ zellrek, kanavászok, damaszok 48 Ltól
 RUHABÁRSONYOK legújabb színekben 400 „
 la WATTÁVAL cloth paplanok 540 „
 És más itt felnem sorolható cikkek igen olcsó Engró árban. Vételkötelezettség nélküli tekintse meg raktárunkat. Kirakatalnk megtekintését kériük.

Románia

Judecătoria rurală Chişineu-Criş.

No. 3017—1928

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Subsemnatul delegat judecătoreasc aduc la cunoştinţă generală, că in cauza lui Călămariu Ioan şi Cornel repr. prin dr. Lazar A. adv. in Chişineu-Criş contra lui Burea Ioan dom. in comuna Sepreus pentru suma de 1416 lej cap. şi acces. in urma decisiului judecătoreiei rurală Chişineu-Criş No. 112—1927. mişcătoarele cuprinse in ziua de 21. Aprilie 1928. pe cale execuţională de escontentare şi in preţ de 6400 lej evaluate şi anume: 2 paturi de lemn, 8 perini cu fulgi de gâscă, 20 buc. jirebii de tort de cânepă, 1 sopron acoperit cu pae, 1 vişeauă roşie de 3 ani se vor vinde prin licitaŷie publică judiciară, care seva ŷinea in ziua de 29. Septembrie 1928. in comuna Sepreuş la locuinŷa urmăritului.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaŷie ar fi fost executate şi de alŷii şi aceştia şi-ar fi căştigat dreptul de acoperire, licitaŷia prezentă este ordonatá şi in favorul acestora in sensul art. LX. 1881. §. 120.

Chişineu-Criş, la 14. Septembrie 1928. 5134

Delegat judecătoreasc executor.

BI. V. AU. Autóutazási iroda, Bulev. Regina Maria 18. :: Telefon sz. 594.

Utitársakat keresünk e hétre Lugosra, Szatmárra, Szebenbe, Brassóba, Nagyváradra, bánáti és erdélyi turára. Autóval többheti erdélyi turára utazó magával vinne megfelelő utitársat. Aki autón olcsón akar utazni, aki autójára utitársat akar felvenni, jegyeztesse elő magát. Alkalmi autók bárhová állandóan kaphatók.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén Kiadótulajdnos: Aradi nyomdávalalat.